

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Obříství

Monika Formánková

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Monika Formánková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Obříství

Název anglicky

Social and Economic Development of the Municipality Obříství

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit a analyzovat ekonomický a sociální vývoj obce Obříství. Pozornost bude zaměřena na sociální a ekonomické změny, které mají vliv na rozvoj obce od historie po současnost, vývoj obyvatelstva, a kvalitu života v obci. Dále se práce bude soustředit na přírodní změny, jako jsou povodně, jak se s tímto živlem obec vyrovnala a jaká opatření v tomto ohledu podnikla. Pomocí analýzy těchto ukazatelů budou následně navrženy další kroky v oblasti budoucího rozvoje obce.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito především techniky studia dokumentů odborné povahy a sekundární analýzy dat. Také bude využito primárního sběru dat pomocí dotazníku mezi občany obce zaměřeného na spokojenost s kvalitou života v obci, názory na dění v obci a budoucí směr rozvoje obce. Dále bude využit polostandardizovaný rozhovor se starostkou obce.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

hospodaření obce, obec, obyvatelstvo, regionální rozvoj, veřejná správa

---

Doporučené zdroje informací

ESKELINEN, Heikki, et al.: *Competitiveness, Localised Learning and Regional Development: Specialization and Prosperity in Small Open Economies*, Taylor and Francis, 2002. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.infozdroje.czu.cz/lib/czup/detail.action?docID=169634>

KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PĚLUCHA, M. – KASABOV, E. *Rural development in the digital age : exploring neo-productivist EU rural policy*. London: Routledge, 2020. ISBN 978-0367356583.

PĚLUCHA, M. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 6. 6. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Sociální a ekonomický rozvoj obce Obříství" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Jakubu Husákovi, Ph.D. za cenné rady, náměty, komentáře a připomínky, které mi poskytoval kdykoliv v průběhu zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat obyvatelům obce Obříství za účast na vyplňování dotazníků a rovněž zastupitelům obce za poskytnutí rozhovorů a komentářů k výsledkům dotazníkového šetření.

Sociální a ekonomický rozvoj obce Obříství

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá sociálně ekonomickým rozvojem obce Obříství, která leží v okrese Mělník ve Středočeském kraji. Práce se zabývá rozvojem obce od historie po současnost. V teoretické části jsou definovány klíčové pojmy hospodaření obce, obec, regionální rozvoj a veřejná správa a další pojmy související s tématem bakalářské práce jako jsou rozpočet a dotace. Praktická část je zaměřena na základní údaje o obci od historie, jejíž součástí jsou slavné osobnosti v obci dříve žijící a technické památky. Dále se zabývá současností obce, vývojem počtu obyvatel, občanskou vybaveností, zaměstnavateli v obci a ekonomickým prostředím, zejména projekty zvyšující životní úroveň v obci. Témata praktické části jsou doplněna o vyjádření bývalé starostky obce. Součástí je rovněž výzkum mezi obyvateli Obříství pomocí dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení. Výsledky jsou konzultovány se současnou starostkou obce a doplněny o návrhy pro zlepšení kvality života v obci.

Klíčová slova: hospodaření obce, obec, obyvatelstvo, regionální rozvoj a veřejná správa

Social and Economic Development of the Municipality Obříství

Abstract

The bachelor thesis deals with the socio-economic development of the village Obříství, located in the Mělník district in the Central Bohemian region. It deals with the development of the village from the history to the present. The theoretical part defines the key concepts of municipal management, municipality, regional development and public administration and other concepts related to the topic of the bachelor thesis such as budget and subsidies.. The practical part focuses on the basic data about the municipality from the history, which includes famous personalities formerly living in the municipality and technical monuments. It also deals with the present of the village, population development, civic amenities, employers in the village and the economic environment, especially projects increasing the standard of living in the village. The topics of the practical part are supplemented by comments from the former mayor of the municipality. It also includes research among the residents of Obříství using a questionnaire survey and its evaluation. The results are consulted with the current mayor of the village, and supplemented with suggestions for improving the quality of life in the village.

Keywords: municipal management, municipality, population, regional development and public administration

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika.....	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická část práce.....	14
3.1 Veřejná správa.....	14
3.1.1 Systém veřejné správy	14
3.1.2 Funkce veřejné správy	15
3.2 Regionální rozvoj a regionální politika.....	16
3.2.1 Regionální rozvoj.....	16
3.2.2 Rozvojové nástroje	17
3.2.3 Regionální politika.....	17
3.2.4 Regionální politika v EU	17
3.3 Územní uspořádání České republiky	19
3.3.1 Obec	19
3.3.2 Orgány obce	20
3.3.3 Samostatná působnost obce	21
3.3.4 Přenesená působnost obce	22
3.4 Hospodaření a financování obce	23
3.4.1 Finanční systém	23
3.4.2 Rozpočet	23
3.4.3 Majetek obce.....	24
3.4.4 Dotace	24
3.4.5 Podnikatelské aktivity obce	25
3.5 Venkov	26
3.5.1 Struktura českých obcí.....	26
3.5.2 Definice a charakteristika venkova.....	26
3.5.3 Venkovské sídlo.....	27
3.5.4 Venkovská obec	27
3.5.5 Rozvoj venkovských obcí.....	28
4 Praktická část	30
4.1 Historie.....	30
4.1.1 Bedřich Smetana	31
4.1.2 Svatopluk Čech	31
4.1.3 Technické památky	32
4.1.4 Povodně	32

4.2	Obec Obríství v současnosti	34
4.2.1	Obyvatelstvo	34
4.3	Občanská vybavenost	39
4.3.1	Dopravní obslužnost	39
4.3.2	Školství.....	39
4.3.3	Zdravotnické a sociální služby.....	40
4.3.4	Služby v obci.....	40
4.3.5	Volnočasové aktivity.....	41
4.4	Firmy a zaměstnavatelé v obci	43
4.4.1	Arboeko s.r.o.....	44
4.4.2	Rama Bohemia a.s.....	44
4.4.3	Řeznictví Kohout a synové	44
4.4.4	Ostatní subjekty.....	44
4.5	Ekonomické prostředí.....	46
4.5.1	Stálé projekty	46
4.5.2	Dokončené projektové záměry.....	47
4.5.3	Projektové záměry v realizaci	48
4.5.4	Neuskutečněné projekty	49
4.5.5	Rozpočet.....	50
4.6	Dotazníkové šetření.....	52
4.6.1	Metodika výzkumného šetření	52
4.6.2	Struktura respondentů	52
4.6.3	Výsledky dotazníkového šetření	55
5	Výsledky a diskuse.....	63
5.1	Shrnutí výzkumu	63
5.2	Návrhy a doporučení	66
6	Závěr.....	68
7	Seznam použitých zdrojů	70
7.1	Knižní zdroje	70
7.2	Internetové zdroje.....	71
8	Přílohy	74

1 Úvod

Téma bakalářské práce se zabývá sociálním a ekonomickým rozvojem obce Obříství. Obříství se nachází v okrese Mělník ve Středočeském kraji, v úrodné části země mezi Labem a Vltavou. Historie obce sahá až do roku 1200, ovšem první písemná zmínka pochází z roku 1290. Obec vznikla vlivem kolonizace, stejně jako okolní osady, kolem 13. století. Skládá se ze tří částí, Obříství, Dušníky a Semilkovice, k jejichž sloučení v jednu obec došlo v roce 1848.

Při zkoumání vývoje Obříství, od historie po současnost, lze z veřejně dostupných zdrojů zjistit, že obec měla mnoho majitelů, kteří se různými způsoby podíleli na rozvoji obce a vztahů mezi obyvatelstvem, mnohdy bohužel negativně. Právě díky těmto majitelům má dnes obec mnoho památek, které připomínají historické události. Protože historie obce je její neodmyslitelnou součástí, bude tomuto tématu v bakalářské práci věnována samostatná kapitola.

Obříství má v současné době přibližně 1609 obyvatel a rozprostírá se na rozloze 1517 hektarů. Výhodou obce je snadné dopravní spojení s hlavním městem Prahou a bývalým okresním městem Mělník. Ten je brán jako centrum zemědělského kraje, neboť úrodná polabská nížina nahrává rozvoji zemědělství. V Mělníku a jeho blízkém okolí se také pěstuje vinná réva a každoročně se zde pořádá vinobraní. Jedná se o velkou slavnost, na kterou se sjíždí milovníci vína ze všech koutů naší země.

Nevýhodou se může zdát umístění obce v oblasti mezi průmyslovými podniky Spolanou Neratovice, Elektrárnou Mělník a Kaučukem Kralupy. V dnešní době ovšem probíhají častější kontroly, vydávají se přísnější normy, a životní prostředí se tak lepší. Navíc tyto podniky potřebují ke svému provozu mnoho zaměstnanců, není tedy nutné dojíždět za prací do vzdálenějších míst. Ostatně přímo v Obříství je několik podniků, kde mohou obyvatelé najít pracovní uplatnění. Tomuto tématu bude věnována v bakalářské práci samostatná kapitola.

Tuto obec jsem si pro svou práci zvolila proto, že je důkazem toho, že i malá obec může zapříčinit velké věci. Je zde viditelná komunikace zastupitelstva obce s obyvateli. Rozvoj obce je důležitý nejen pro zastupitelstvo, ale i pro obyvatele. Každý člověk je důležitým prvkem v sociálním a ekonomickém rozvoji obcí, proto by se na zlepšení podmínek pro život měli podílet všichni. Bydlím v obci Veltrusy, která s počtem 2263 obyvatel má statut města, a takové propojení zastupitelstva s obyvateli zde nepocituji. Moje

děti navštěvují v Obříství základní školu, jsme tedy sami už několik let součástí určité části života zde, především toho společenského, který je opravdu velmi pestrý. Osobně bych velmi ráda v takové obci žila.

Dalším důvodem pro výběr tohoto tématu je samozřejmě to, že studuji obor Veřejná správa a regionální rozvoj na Provozně ekonomické fakultě při České zemědělské univerzitě v Praze.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit a analyzovat ekonomický a sociální rozvoj obce Obříství. Pozornost bude zaměřena na sociální a ekonomické změny, které mají vliv na rozvoj obce od historie po současnost, vývoj obyvatelstva a kvalitu života v obci. Dále se také tato práce bude soustředit na přírodní změny, jako jsou povodně, a na to, jak se s tímto živlem obec vyrovnala a jaká případná opatření v tomto ohledu podnikla. Pomocí analýzy těchto ukazatelů budou následně vyhodnoceny údaje pro další kroky v oblasti budoucího rozvoje obce.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části. V první, teoretické, části budou vysvětleny pojmy obec, hospodaření obce, obyvatelstvo, regionální rozvoj a veřejná správa. Tyto informace budou získávány primárně z odborné literatury zaměřené na státní správu a regionální rozvoj, dále pak z veřejně dostupných zdrojů, internetových zdrojů a údajů Českého statistického úřadu.

V praktické části práce bude charakterizována obec Obříství, její další části Dušníky a Semilkovice, a budou zde uvedeny základní údaje o obci. Z bohaté a velmi zajímavé historie budou zmíněny významné osobnosti, které zde žily, dále pak významné památky a symboly obce. Také bude popsáno vypořádání se s povodněmi, jejich dopady a následné rozšíření obce o nové části. Obec Obříství žije velmi významným kulturním životem, propojují se zde generace při spolupráci mateřské a základní školy s denním stacionářem, který spadá pod Farní charitu Neratovice. Působí zde několik spolků a organizací, které pořádají kulturní a sportovní akce, a podnikatelských subjektů, které nabízejí různorodé služby a také zaměstnání. Veškeré informace budou doplněny o rozhovor se starostkou obce Obříství, paní Jitkou Zimovou. Důležitou součástí bude dotazníkové šetření mezi občany zaměřené na spokojenost s kvalitou života v obci, názory na dění v obci a budoucí směr rozvoje obce.

V závěru budou vyhodnocené ukazatele porovnány se současným stavem a budou představeny plány do budoucna.

3 Teoretická část práce

V teoretické části jsou vymezeny pojmy související s tématem této bakalářské práce. Jedná se o pojmy: veřejná správa, regionální rozvoj, obec a hospodaření obce.

3.1 Veřejná správa

Veřejnou správu lze obecně definovat jako soubor činností vykonávaných ve veřejném zájmu. Tyto činnosti mají záměrný charakter, vedou tedy k dosažení určitého cíle. Veřejnou správu lze vymežit okruhem vykonávaných činností a systémem organizačních jednotek, kterými jsou správní úřady, úřední osoby nebo organizace nepřímých subjektů veřejné správy z pověření (Tittelbachová, 2011, s. 49).

Wokoun a kol. (2011, s. 317-318) uvádí, že veřejnou správu nelze snadno zobecnit a pozitivně vymežit, neboť aktivit veřejné správy je nespočet. Rozsah těchto činností se vyvíjí, mění a spíše rozšiřuje. Negativní definice se tedy opírá o fakt, že lze snáze vymežit takové činnosti, které nejsou veřejnou správou.

„V tomto smyslu je veřejnou správou:

a) souhrn činností, které nejsou zákonodárstvím, soudnictvím ani vládou;

b) činnost vykonávaná orgány státu nebo jiného subjektu veřejné moci, které nejsou orgány moci zákonodárné, soudní či vládní“ (tamtéž, s. 318).

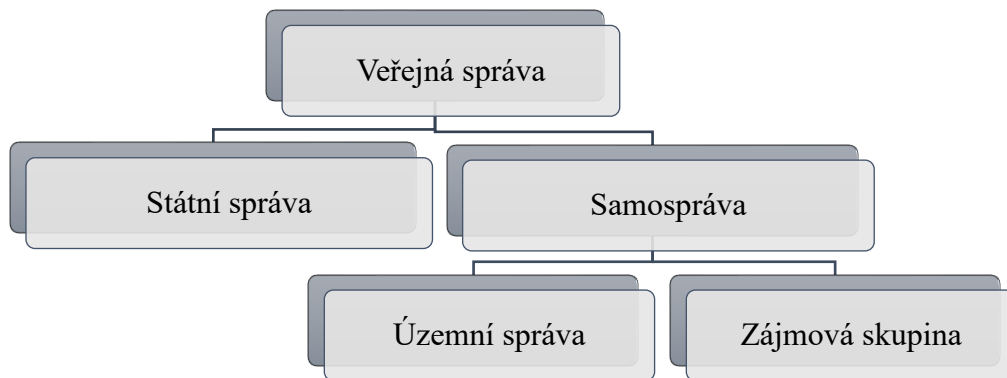
3.1.1 Systém veřejné správy

V České republice je veřejná správa tvořena dvěma subsystémy, kterými jsou státní správa a samospráva, resp. územní samospráva. Státní správu vykonává stát jakožto představitel výkonné moci, a to přímo prostřednictvím zřízených subjektů, nebo samosprávou. Dalšími ústředními orgány se specializovanou působností jsou např. Česká národní banka, Český statistický úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální a další. Samospráva vykonává své činnosti samostatně, vlastním jménem a vlastními prostředky, na základě právních předpisů stanovených zákonem (Provazníková, 2015, s. 11; Tittelbachová, 2011, s. 49-50). Jde o projev decentralizace, kterou Slovník sociologických pojmů definuje jako *„přenášení pravomoci a odpovědnosti co nejbližší k místu, kde se rozhodnutí uskutečňuje“* (Jandourek, 2012, str. 55).

Samospráva je dále členěna na územní samosprávu a zájmovou skupinu. Územní samospráva zastupuje zájmy osob sídlících na určitém území, má právní subjektivitu

a vlastní majetek, se kterým hospodáří. Zájmová skupina zastupuje zájmy osob spojených společnými profesními zájmy (např. profesní komory) a vzhledem ke korporátní povaze upravuje vnitřní poměry a pravidla členů (Wokoun, 2011, s. 324).

Graf 1: Schéma veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování na základě PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe, s. 12

3.1.2 Funkce veřejné správy

K výkonu činností používá veřejná správa několik funkcí. Prostřednictvím nejvýraznější mocenské funkce autoritativně rozhoduje o právech subjektů. Stát, který je prvotním nositelem veřejné moci, může některé z činností převést na jiný orgán. Ochrannou funkcí zajišťuje veřejná správa veřejný pořádek a bezpečnost uvnitř státu a chrání stát před hrozbami zvenčí. Organizační funkcí spravuje státní záležitosti, např. členění státu na menší územní celky, organizuje instituce dle činnosti, např. správa obrany státu, správa soudů a také služby zdravotní a vzdělávací služby a služby sociálního zabezpečení. Funkce regulační spočívá v takovém systému řízení společnosti, který je založen na politickém pluralismu a umožňuje trvalá, nebo dočasná sdružení občanů a jejich shromažďování.

Důležitou součástí všech uvedených funkcí je funkce služeb veřejnosti, které zahrnují služby sociální, finanční, pečovatelské aj. (Portál na podporu rozvoje obcí ČR, 2011).

3.2 Regionální rozvoj a regionální politika

Zvýšení zájmu o problematiku regionálního rozvoje souvisí jednak s regionálními rozdíly v oblasti nezaměstnanosti či ve výši průměrných mezd, ale také se vstupem do Evropské unie, která se tématem moderně pojaté regionální politiky velmi intenzivně zabývá (Wokoun, 2008, s. 220).

3.2.1 Regionální rozvoj

Definice regionálního rozvoje není přesně stanovena, přesto jej lze chápat ve dvou přístupech – praktickém a akademickém.

Z praktického přístupu lze definovat regionální rozvoj jako souhrn činností probíhajících uvnitř regionu, jejichž cílem je zvýšit sociální a ekonomický potenciál. Takový rozvojový proces se pozitivně projevuje zejména lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru a v životní úrovni obyvatel. Potenciál regionu lze měřit pomocí HDP, průměrné mzdy, vzdělanosti a kvality infrastruktury. Naproti tomu akademický přístup vychází z aplikace nauk, především ekonomie, geografie a sociologie, které řeší jevy a procesy území ovlivněné ekonomickými, geografickými a sociálními podmínkami regionu (Wokoun, 2008, s. 11).

Zahraniční autoři shledávají za důležité definovat místní a regionální rozvoj pro pochopení toho, čeho má dosáhnout. V minulosti regionálnímu rozvoji dominoval ekonomický zájem jako růst, příjem a zaměstnání. V současné době je snahou regionálního rozvoje řešit sociální, ekologické, politické a kulturní problémy, snižovat sociální nerovnosti a prosazovat udržitelnost životního prostředí (Pike, 2007, s. 1254-1255).

Stejskal a Kovárník (2009, s. 20-22) definují vlastní pojetí regionálního rozvoje vybranými pojmy, kterými jsou region a rozvoj. Regionem je označována určitá geografická oblast. Nejmenším regionem je mikroregion, za největší je považován stát. Podstata pojmu rozvoj je v jeho použití. Regionální rozvoj souvisí se zlepšením vybavenosti či zvýšením kvality života. Ekonomický rozvoj neboli růst je spojen s úrovní příjmů obyvatelstva, zaměstnaností a občanskou a infrastrukturální vybaveností.

Cílem regionálního rozvoje dle § 3 zákona o podpoře regionálního rozvoje (Zákon č. 248/2000 Sb., 2000) je dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky s důrazem na kvalitu životního prostředí, zvýšení sociální úrovně regionů a snížení regionálních disparit.

3.2.2 Rozvojové nástroje

Rozvojové nástroje sloužící k výkonu a na podporu rozvoje člení Krbová (2016, s. 125) následovně:

- administrativní a legislativní nástroje (zákony, nařízení, strategie),
- institucionální nástroje (spolupráce institucí, aktivita občanů, místní management),
- věcné nástroje (infrastruktura),
- finanční nástroje (dotace a granty, úvěry, půjčky z veřejných rozpočtů).

Nejdůležitějšími koncepčními nástroji pro rozvoj území jsou územní plán (funkčnost využití území), strategický plán (udává směr socioekonomického rozvoje) a rozpočtový výhled (střednědobý finanční plán) (tamtéž, s. 215-216).

3.2.3 Regionální politika

Obecně lze regionální politiku definovat jako „*soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů*“ (Wokoun, 2008, s. 29).

Základním dokumentem v oblasti regionální politiky je dokument Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ vydávaný Ministerstvem pro místní rozvoj, jehož obsah je vymezen v § 6 zákona č. 248/200 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Tento dokument stanovuje cíle pro období 2021-2027 na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území, kterými jsou posílení konkurenceschopnosti a snížení regionálních odlišností. Především jde o zajištění cílené podpory regionům, zlepšení a rozvoj strategického plánování a chytrých řešení a zlepšení práce s daty v oblasti regionálního rozvoje (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR).

3.2.4 Regionální politika v EU

„V Evropské unii (EU) se v novém tisíciletí výrazně zvýšila nerovnost mezi regiony. Nejde pouze o evropský problém, ale o problém mnoha zemí, rozvinutých i rozvojových. Od konce 70. let 20. století kombinace globalizace a technologických změn vytvořila to, co je známé jako ‚velká inverze‘ a ‚nová geografie pracovních míst‘. Inverze se týká skutečnosti, že mnohé venkovské regiony a střední až malé metropolitní oblasti, které byly kdysi docela

prosperující, byly charakterizovány kombinací ztráty zaměstnání, klesající participace pracovní síly nebo klesajícího příjmu na hlavu ve srovnání s celostátním průměrem. (...). Mezuregionální nerovnost a rozpad mechanismů prosperity a konvergence nejsou pouze ekonomickým problémem, ale staly se zdrojem sociální a politické nestability EU a jejích členských států. Úspěch či neúspěch při řešení těchto problémů bude utvářet politickou a ekonomickou budoucnost Evropy“ (IAMMARINO, 2018, s. 2).

Hlavním nástrojem evropské politiky ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a regiony jsou fondy Evropské unie. Mezi nejdůležitější pro období 2021-2027 patří:

- Evropský fond pro regionální rozvoj – zaměřuje se na inovace a výzkum, zdravotnictví, kulturní dědictví ČR;
- Evropský sociální fond – podporuje aktivity v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, rekvalifikace nezaměstnaných;
- Fond soudržnosti – je určen na podporu investičních projektů většího rozsahu v rámci státu, nikoli regionu;
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

Základním národním prováděcím dokumentem je cíleně zaměřený operační program, ze kterého jsou financovány jednotlivé projekty, např. zaměstnanost, životní prostředí, doprava. Na dodržování pravidel a hladký průběh čerpání finanční pomoci z fondů dohlíží řídicí orgán, kterým je příslušné ministerstvo.

Důležité je také stanovení cílů a priorit na jednotlivá programová období pro členské státy Evropské unie. Priority pro rozvoj České republiky v období 2021-2027 vymezuje strategický dokument Dohoda o partnerství:

- inteligentnější Česko,
- zelenější, bezuhlíkové Česko,
- propojenější Česko,
- sociálněji Česko,
- Česko bližší občanům (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022, s. 6-10).

3.3 Územní uspořádání České republiky

V České republice došlo na přelomu tisíciletí k významným změnám ve veřejné správě. Vývoj reformy a legislativní změny ovlivnil podobu a fungování územních samospráv. Stát přestává být výlučným správcem společnosti a deleguje stále větší podíl rozhodování a společenského řízení na samosprávy. Tyto kroky, které vedou k samostatnosti sídel a regionů, mají dlouhodobě vliv na politiku, ekonomiku a sociokulturní oblast. Samosprávou se obecně rozumí spravování záležitostí týkající se obyvatel daného územního celku (Kadeřábková, 2012, s. 15-16).

Územní členění České republiky vychází z Ústavy. Rozlišujeme dva stupně systému územního členění. První stupeň představují obecní úřady, které vykonávají činnosti státní správy v rámci přenesené působnosti. Druhým stupněm jsou krajské úřady, které představují vyšší samosprávný celek. Stejně jako obce vykonávají kraje činnosti státní správy v přenesené působnosti (Provazníková, 2015, s. 24).

Česká republika je uspořádána 14 kraji a z dat Českého statistického úřadu vyplývá, že počet obcí je 6258 (Český statistický úřad, 2021).

3.3.1 Obec

Definici obce formulují různí autoři ve svých publikacích velmi podobně. Všechny však vycházejí ze zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Obec v České republice představuje území celek s vymezenými hranicemi území obce. Je veřejnoprávní korporací, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Disponuje vlastním majetkem a hospodaří dle vlastního rozpočtu. Hlavním zájmem obce je péče o rozvoj svého území a potřeby svých obyvatel a také ochrana veřejného zájmu (Zákon č. 128/2000 Sb., 2000; Kadeřábková, 2012, s. 19).

Dle míry přenesení výkonu státní správy obce v současnosti rozlišujeme následující kategorie obcí:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem,
- obec s rozšířenou působností (Provazníková, 2015, s. 28).

Český statistický úřad uvádí, že obcí s pověřeným obecním úřadem je v České republice 393 a obcí s rozšířenou působností je 206 (Český statistický úřad, 2022; Český statistický úřad, 2022).

3.3.2 Orgány obce

Obec jako veřejnoprávní korporace vystupuje a jedná pouze prostřednictvím svých orgánů. Tyto orgány vymezuje § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, je jimi zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Nejvyšším orgánem je zastupitelstvo, které je voleno občany obce. Jeho počet závisí na velikosti územního obvodu a na počtu obyvatel k 1. lednu toho roku, v němž se konají volby. Zastupitelstvo má povinnost zřídit finanční a kontrolní výbor (Zákon č. 128/2000 Sb., 2000).

Tabulka 1: Počet zastupitelů dle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet zastupitelů
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování na základě Zákonu 128/2000 Sb., o obcích, § 68

Každý zastupitel má právo iniciativy, které opravňuje zastupitele předkládat své návrhy, právo interpelace, jehož prostřednictvím vznáší dotazy a připomínky, a právo informace, kdy může požadovat informace související s výkonem funkce. Povinností zastupitele je především aktivně se účastnit zasedání zastupitelstva, vyvarovat se střetu zájmů, svědomitě plnit úkoly, hájit zájmy občanů a jednat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce (Balík, 2009, s. 67-68).

Nejvýraznějším zastupitelem je starosta. Starostu obce a místostarostu volí zastupitelstvo z řad svých členů. Starosta zastupuje obec navenek, nemá povahu statutárního orgánu, za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu. Starosta i místostarosta musí být občanem České republiky.

Mezi kompetence starosty náleží např. jmenovat či odvolat tajemníka, řídit zasedání zastupitelstva a rady nebo určovat projednávanou agendu. Může také požadovat součinnost s Policií České republiky ve smyslu zabezpečení veřejného pořádku v obci. K povinnostem starosty náleží včas objednat přezkoumání hospodaření obce, plnit úkoly zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce, informovat veřejnost o činnosti obce, plnit další úkoly stanovené zákonem a mnoho dalších.

Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti. Může také vykonávat úkoly svěřené zastupitelstvem (Balík, 2009, s. 74-75).

Uvedené zvolené orgány, tedy starosta a místostarosta, společně se zaměstnanci tvoří obecní úřad. Obce s pověřeným obecním úřadem a s rozšířenou působností povinně zřizují funkci tajemníka. Tajemník je odpovědný starostovi mezi jehož činnosti patří plnit úkoly uložené zastupitelstvem, stanovuje platy zaměstnancům, vydává spisový a pracovní řád a směrnice obecního úřadu a účastní se zasedání zastupitelstva (Balík, 2009, s. 77).

3.3.3 Samostatná působnost obce

Obec spravuje své záležitosti samostatně v zájmu obce a obyvatel obce. Jedná se o činnosti vymezené zákonem, které vykonávají orgány obce. Prioritou je především uspokojování potřeb občanů v oblasti rozvoje sociální péče, bydlení, výchovy a vzdělávání, kulturního rozvoje a rovněž ochrany zdraví a veřejného pořádku. Stát a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat v případě, vyžaduje-li to zákon, a pouze způsobem zákonem stanoveným.

Zákon o obcích řadí do samostatné působnosti obce následující činnosti:

- hospodaření obce,
- rozpočet a závěrečný účet obce,
- organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu,
- program rozvoje územního obvodu obce,
- místní poplatky,
- zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci,
- zajišťování připravenosti obce na mimořádné události a podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací,
- zřizování zdravotnických zařízení,
- zřizování a správa předškolních a školních zařízení (Provazníková, 2015, s. 29).

3.3.4 Přenesená působnost obce

Kromě samostatné působnosti vykonávají obce působnost přenesenou. Přenesená působnost vychází z Ústavy a jedná se o činnosti, které na obce deleguje stát. Hlavním vykonavatelem je obecní úřad a jeho odbory, např. matrika. Jejich povinností je řídit se zákony a respektovat usnesení vlády a směrnice ministerstev.

Dle rozsahu výkonu státní správy a rozsahu působnosti dělíme obce do tří stupňů:

- obce I. stupně – obce s jednou či několika vesnicemi,
- obce II. stupně – obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce III. stupně – obce s rozšířenou působností, označovanými také jako malé okresy (Státní správa, 2020).

3.4 Hospodaření a financování obce

Ekonomická stránka a hospodaření obcí má významný vliv na sociální a ekonomický rozvoj. Jde o rozsáhlý a složitější systém. V této kapitole budou představeny základní systémy a možnosti hospodaření obcí.

3.4.1 Finanční systém

Jeden z nejdůležitějších úkolů státu i územní samosprávy je zabezpečování různých druhů veřejných statků a služeb. K realizaci úkolů ekonomické povahy je potřeba zajistit financování a dodržovat fiskální disciplínu, jejíž pravidla jsou uzákoněna.

Fiskální pravidla zahrnují:

- pravidla pro dosažení cílů stabilizační fiskální politiky státu,
- transparentnost účetnictví a výkaznictví,
- dlouhodobě vyrovnaný rozpočet,
- sestavování rozpočtové prognózy,
- daňová omezení,
- výdajová omezení, odpovědnost za krytí výdajů – restrikce zadlužení, monitorování hospodaření územní samosprávy, možnost uvalení sankcí ze strany státu, přímá kontrola státu (Wokoun, 2011, s. 185).

3.4.2 Rozpočet

Stát i územní samosprávy mají povinnost sestavovat rozpočet, dle kterého hospodaří následující rok. Rozpočet je základem ekonomického hospodaření obce. Součástí je sestavení výhledového rozpočtu, který souvisí s úspěšným socioekonomickým rozvojem. Za jeho sestavení a kvalitu odpovídá finanční management. Vychází z kvality odhadu příjmů a výdajů, předpokládaného vývoje inflace a vytvoření plánovaných rezerv (Kadeřábková, 2012, s. 241-243).

Územní rozpočet se zpravidla sestavuje ve dvojím průřezu, a to běžný a kapitálový. Běžný rozpočet zahrnuje běžné příjmy a výdaje, z nichž se většina opakuje, kapitálový běžný rozpočet zahrnuje investice, které přesahují období jednoho rozpočtového roku.

Příjmy běžného rozpočtu členíme na daňové, nedaňové a přijaté transfery. Daňové příjmy představují svěřené daně, sdílené daně, místní daně a správní poplatky. Nedaňovými příjmy jsou např. poplatky za služby, příjmy z pronájmu a zisk z podnikání. Přijaté transfery

zahrnují především dotace. Výdaje běžného rozpočtu zahrnují např. všeobecné veřejné služby, veřejný pořádek, vzdělání, bydlení, komunální služby, výdaje na podnikání a ostatní.

Kapitálový rozpočet slouží ke kumulaci zdrojů na krytí dlouhodobých aktiv. Příjmy jsou tvořeny zejména z prodeje majetku, přijatých kapitálových dotací, půjček, přebytku běžného rozpočtu a darů na investice. Výdaje kapitálového rozpočtu jsou vynaloženy na investice, kapitálové dotace, nákup akcií a obligací, popřípadě na krytí deficitu běžného rozpočtu (Provazníková, 2015, s. 60-62).

3.4.3 Majetek obce

Hospodaření obce s obecním majetkem je důležitou součástí samostatné působnosti a vychází ze zákona 128/2000 Sb, o obcích. Významně ovlivňuje dlouhodobý socioekonomický rozvoj obce. § 38 ukládá obcím majetek účelně a hospodárně využívat, pečovat o něj a chránit ho před poškozením či zneužitím.

Obce majetek nabývají bezúplatně přechodem z vlastnictví České republiky, nákupem, nebo pořízením investic. Majetek je tvořen budovami, pozemky, zařízením, stroji a zahrnuje také peněžní prostředky a cenné papíry (Kadeřábková, 2012, s. 259-263).

Pokud má obec v úmyslu prodat, darovat, pronajmout či jakkoliv nakládat nemovitým majetkem, musí tuto skutečnost zveřejnit na úřední desce nejméně 15 dnů před plánovaným projednáním orgánu obce. V případě, že tak neučiní, je právní úkon neplatný.

Zákon obcím ukládá povinnost každoročně požádat o přezkoumání hospodaření krajským úřadem, nebo auditorem (Wokoun, 2011, s. 343).

3.4.4 Dotace

Významnou oporou financování obcí představují dotace. Jedná se o peněžní prostředky poskytované vyšší úrovni veřejné správy nižší úrovni, které jsou získávány z daňových příjmů (Wokoun, 2008, s. 276).

Existuje několik typů dotací ze státního rozpočtu, liší se v charakteristice získávání, využití či vykazování.

Neúčelové dotace nejsou poskytovány na konkrétní potřeby, o využití rozhoduje příjemce. Tento typ dotace zvyšuje rozhodovací pravomoci územní samosprávy. Poskytuje se, stejně jako sdílené daně, v návaznosti na počet obyvatel daného územně správního celku.

Specifické účelové dotace jsou poskytovány na konkrétní potřeby, primárně na veřejné zdravotnictví, sociální a kulturní služby, údržbu komunikací apod. Využití těchto

prostředků musí být prokazatelné. Poskytnutí účelové dotace může být podmíněno spolufinancováním příjemce, které je stanoveno určitým procentem. Naopak nepodmíněná účelová dotace spoluúčast nevyžaduje a je plně kryta poskytovatelem (Peková, 2011, s. 129-131).

Kromě dotací ze státního rozpočtu lze využít i dotace spolufinancované z fondů Evropské unie. Dotační programy pro období 2021-2027 nabízí např. Integrovaný regionální operační program řízený Ministerstvem pro místní rozvoj, Program Životního prostředí řízený Ministerstvem životního prostředí a mnoho dalších (DotaceEU).

3.4.5 Podnikatelské aktivity obce

Finanční a ekonomická politika obce je základním nástrojem zabezpečení veřejných statků a služeb. K uspokojování potřeb obyvatelstva, zejména v oblasti sociální, dopravní, vzdělávací, kulturní a rozvoje, mohou obce a města zakládat vlastní podnikatelské subjekty. Výhodou těchto subjektů je například kontrola nad zajišťováním potřebných služeb a transparentnost. Právnícké osoby, které mohou být založeny územně správními celky, jsou například příspěvkové organizace, obchodní společnosti, školské právnícké osoby a další (Toth, 2014, s. 21-23, 26).

3.5 Venkov

Úvodem této kapitoly je důležité vysvětlit pojmy venkovské a městské sídlo, tedy charakterizovat strukturu českých obcí. Vzhledem k zaměření bakalářské práce je pozornost nadále věnována venkovu, venkovskému prostoru a rozvojovému potenciálu venkovských obcí.

3.5.1 Struktura českých obcí

Základní jednotkou osídlení je sídlo, za které je považováno „*každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány*“. Současné podobě sídel předcházely dlouhý historický vývoj, na který měl vliv socioekonomický rozvoj společnosti.

Sídla dělíme na venkovská a městská. Městská sídla charakterizuje vyšší hustota obyvatel a široké spektrum poskytovaných služeb, které uspokojují potřeby obyvatelstva. Města jsou historicky mladší než venkovská sídla a jsou nezemědělského charakteru. Pro získání statutu města je nutno docílit určitého počtu obyvatel, což se v jednotlivých zemích odlišuje. Zákon o obcích uvádí, že městem může být obec, která má alespoň 3000 obyvatel. Dle mezinárodní definice OSN jsou v České republice městem sídla s více než 2000 obyvateli.

Venkovská sídla mají zemědělský charakter, stále se vyvíjí. Dle počtu usedlostí rozlišujeme samoty, vísku a vesnici. Samota je izolované obydlí, víska pak seskupení 4–5 usedlostí a vesnici tvoří větší počet usedlostí (Wokoun, 2008, s. 29, 31, 39; Kadeřábková, 2012, s. 54-57).

3.5.2 Definice a charakteristika venkova

V minulosti bylo na venkov nahlíženo jako na území s malou hustotou obyvatelstva, vysokým podílem zaměstnanců v zemědělství, špatnou dopravní dostupností a nízkou úrovní vzdělanosti obyvatel. V posledních desetiletích došlo v rámci rozvoje venkova k mnoha změnám. Existují vyspělé a rozvíjející se venkovské oblasti, stejně jako problémové odlehlé či periferní oblasti. Z uvedeného vyplývá, že venkov nelze jednoznačně definovat (Pělucha, 2012, s. 15).

Pělucha a Kasabov (2019, s. 14, přeloženo autorkou bakalářské práce) ve své zahraniční publikaci zobrazují „*venkov, který je pod neustálým tlakem řady různých faktorů, především demografických, socioekonomických a politických, které ovlivňují definiční rámec. Pojem*

„venkov“ obecně označuje idylické prostředí, které se vyznačuje sídly se specifickým architektonickým charakterem, určitou koncentrací obyvatelstva a životním stylem vyznačujícím se relativním klidem ve srovnání s městskými protějšky.“

Autorky Kadeřábková a Peková (2012, s. 67-68) člení venkovské oblasti do čtyř skupin:

- venkovské oblasti ležící v sousedství velkých aglomerací s dobrou dopravní obslužností, jejichž zvyšování kvality života úzce souvisí s rozvojem občanské, technické i dopravní infrastruktury,
- venkovské oblasti využívané pro cestovní ruch nabízející atraktivní volnočasové aktivity, pro něž je důležitá dostatečná ubytovací, stravovací a dopravní vybavenost,
- zemědělské oblasti, které zahrnují venkovské oblasti jak s vysoce produktivním potenciálem, tak málo produktivní bez pracovních příležitostí,
- obtížně dostupné venkovské oblasti nacházející se v izolovaných územích či na periferii, kde z ekonomického hlediska převažuje lesnictví a zemědělství. Rozvoj v těchto oblastech závisí na nabízených službách například v oblasti turismu, modernizaci a rozvoji dopravní infrastruktury.

3.5.3 Venkovské sídlo

Koncept venkovských sídel vychází z historie. Zemědělská funkce se projevuje propojením obytné části s částí hospodářskou, např. stodolou, stájemi, kůlnou. Mezi venkovská sídla řadíme i ta, v nichž má obyvatelstvo ekonomickou základnu v zemědělství, bez ohledu na to, zda produkuje výrobky pro vlastní potřebu, či dodává na trh.

Vlivem modernizace některá původní venkovská sídla mění svou funkci ze zemědělské na funkci zaměřenou na cestovní ruch či průmysl (Mates, 2001, s. 159-160) .

Atraktivní prostředí těchto sídel, včetně malé hustoty zalidnění, se stává výhodou pro rozvoj nových aktivit z hlediska zkvalitnění sociálních změn, zejména turistiky, volnočasové aktivity a chalupářství. Nabídka odpovídajících aktivit a služeb podporují migraci z měst do venkovských sídel, a tím nárůst obyvatelstva (Kadeřábková, 2012, s. 72) .

3.5.4 Venkovská obec

Při vymezení venkovské obce je nutno brát v úvahu znaky určující venkovský charakter, kterými jsou zejména počet a hustota obyvatel. Obvyklá hranice počtu obyvatel je 2000, resp. 3000 osob, u hustoty obyvatelstva je hranice 100, resp. 150 obyvatel na km². Rovněž

je nutno přihlížet k dalším znakům, jako je podíl bytů v rodinných domech či vzdálenost od měst (Bernard, 2011, s. 19).

Velice kladně jsou hodnoceny sociální vztahy ve venkovských obcích, kde se obyvatelstvo aktivně zapojuje do aktivit pořádaných obcí. Dochází tak k silnějším sociálním kontaktům a větší schopnosti domluvit se na aktivitách zlepšující kulturní a společenský život. Osobní zájem o život v obci a pozitivní přístup občanů k řešení problémů společně se členy zastupitelstva obce vede k rozvojovým možnostem mnoha venkovských obcí (Kadeřábková, 2012, s. 70).

3.5.5 Rozvoj venkovských obcí

Hlavním cílem rozvoje venkovských obcí je zvyšování kvality života obyvatel obce. Vedle ekonomického rozvoje je kladen důraz na vzhled obce, demografickou a sociální strukturu a infrastrukturu. Úspěšně rozvíjející se obec lze charakterizovat jako sídlo s nabídkou pracovní a ekonomické příležitosti nebo dobrou dopravní obslužností umožňující bezproblémovou přepravu. Dalším znakem úspěšné obce je stabilní či rostoucí populace, nabídka služeb k uspokojování základních potřeb, volnočasové, kulturní a sportovní aktivity. Pro úspěšný rozvoj obce je důležitá spokojenost místních obyvatel, která se odvíjí od nabídky lokálních služeb a infrastruktury (Bernard, 2011, s. 21-22).

Hodnocení rozvoje z hlediska potenciálu a dynamiky je závislé na mnoha kritériích, kterými jsou například sídelní a regionální struktura, technická a dopravní infrastruktura, nabídka zdravotních, sociálních a vzdělávacích služeb, nabídka pracovních příležitostí a podpora podnikání. Mezi hlavní faktory ovlivňující sociokulturní charakter sídel patří:

- demografická struktura – zahrnuje rozdílnost postavení různých věkových skupin a příslušníků obou pohlaví,
- profesní struktura – vychází z povolání, kvalifikace a vzdělání,
- etnická a národnostní struktura – zachycuje vztahy, rozdílnost kultury a vzdělanosti mezi etnickými skupinami,
- socioekonomická struktura – zahrnuje rozdíly v životní úrovni a v období ekonomických aktivit (studium, ekonomicky aktivní období, nezaměstnanost, důchod),
- sociokulturní diference – zachycuje souvislosti v oblasti vzdělání, kultury, způsobu života a volnočasových aktivitách,

- struktura moci, vlivu a autority – spojená s dělbou práce, vychází nejen z veřejného života (manažeri, politika), ale také z formálních vztahů v rodině a sousedství,
- prostorová struktura – prolínání všech uvedených faktorů (Kadeřábková, 2012, s. 48-50).

Rozvoj venkova v České republice v posledních několika letech prošel mnoha změnami. Prognóza z přelomu tisíciletí odhadovala v následujících 20 letech úbytek obyvatel ve venkovských oblastech, avšak v roce 2010 žilo na venkově o čtvrt milionu obyvatel více než naznačovala demografické studie. Lze tedy říct, že budoucnost venkovských obcí je závislá na jeho obyvatelích. Je tedy v zájmu zastupitelů vytvářet takové podmínky pro život, které přilákají zejména mladé rodiny (Pělucha, 2012, s. 77-78).

„Přestože zemědělství už dlouho není hlavním zdrojem obživy venkovského obyvatelstva, zůstává pro venkov důležité – ne však jako zdroj pracovních příležitostí či příjmů, ale jako krajinotvorný činitel. Pokud budou obce vytvářet podmínky pro kvalitní život, není třeba se o jejich budoucnost bát.“ (Pělucha, 2012, s. 78-79).

4 Praktická část

Úkolem praktické části je charakterizovat obec Obříství. Nejprve je stručně představena historie, která úzce souvisí se současností. Jedná se o krátký přehled známých osobností, které v Obříství žily a jsou po nich pojmenované ulice, nebo přehled památek, které odkazují na historické události a povodně. Dále se praktická část věnuje současné obci, obyvatelstvu, občanské vybavenosti, volnočasovým aktivitám, zaměstnavatelům, rozpočtu a projektům v obci.

4.1 Historie

Sídlo Obříství vzniklo vlivem kolonizace na přelomu 12. a 13. století, a stalo se tak střediskem panství pro další přilehlé vsi. Název obce vychází z dřívějšího charakteru území, neboť obcházet, nebo brodit se množstvím mokřin, znamenalo „obřísti“. Dominantou obce se stal v tomto období postavený kostel sv. Jana Křtitele později přestavený na zámek. Farní ves a tvrz vlastnilo mnoho majitelů z řad předních českých rytířů a panských rodů, např. Hasištejnských, z Lobkowicz, Polyxena z Lobkowicz, rodů Slavatů a Trauttmansdorffů (Sígl, 2000, s. 9-10).

Významným rokem v historii obce se stává 1840, kdy byla zahájena paroplavba na Labi z Obříství do Drážďan. V Obříství již existoval přístav pro překládku zboží, proto byl zvolen jako výchozí bod trati a domovský přístav prvního českého parníku Bohemia. Počátek paroplavby značil pro místní pracovní příležitosti a možnosti podnikání. Nákladní paroplavba byla v roce 1865 nahrazena železniční tratí z Kralup do Turnova. Původně měla trať vést přes Obříství, ale hrabě Josef Trauttmansdorff z Weinsbergu odmítl zakoupit její akcie z obav o znehodnocení svých pozemků. Toto rozhodnutí zcela zastavilo rozvoj sousedního Chlumína. V roce 1848 dochází ke sloučení tří správně samostatných obcí Obříství, Dušníků a Semilkovic. (Střecha, 2007).

Počátkem 20. století byla zahájena stavba vltavského laterálního kanálu od Vraňan k Hořínu, která zaměstnala obyvatele Obříství. Následovala stavba obřístevského jezu a zdymadla a stavba unikátního silničního mostu. Dostupnost dobře placené práce se tak promítla do stavebních činností a zvelebování celé vsi (Střecha, 2007).

Dalším z majitelů panství se v roce 1925 stává Ing. Jiří Havelka s manželkou Miloslavou. Se souhlasem pozemkového úřadu zakoupili zámek a dvůr v Obříství jako

zbytkový velkostatek. Samostatné hospodářství bylo zrušeno a podřízeno ředitelství státních statků změnou režimu v roce 1948 (Sígl, 2000, s. 26-27).

4.1.1 Bedřich Smetana

Důležitou součástí historie Obříství je působení slavných osobností v obci. Jedním z nich je významný český hudební skladatel Bedřich Smetana. Do obce jej přivedl poprvé Smetanův otec František, který si v roce 1844 najal jako sládek místní panský pivovar. Z důvodu větších potíží a neshod s majitelem panství, Františkem Ferdinandim, byli Smetanovi rodiče po několika letech nuceni z Obříství odejít. Bedřich Smetana se po několika letech vrátil zpět do Obříství na Lamberk, život jej tam velmi zaujal. Zde se také v kostele sv. Jana Křtitele 10. července 1860 oženil s Bettinou Ferdinandiovou. Na Lamberku žil deset let, především v letních měsících, a zde začal s komponováním *Prodané nevěsty* (Střecha, 2007).

Jako vzpomínku na život Bedřicha Smetany na Lamberku otevřela obec v roce 1956 v budově bývalé pošty dočasnou pamětní síň. Až v roce 1968, po opravě Lamberské usedlosti, byl Památník přestěhován do míst, kde Smetana žil. Zde jsou uchovány dopisy, které Smetana psal své ženě a rodině Ferdinandiových. Obec každoročně na jaře otevírá Památník hudební slavností s možností návštěvy Pamětní síně. Prohlídky jsou možné vždy o víkendech až do konce října (Střecha, 2007, vlastní návštěva).

4.1.2 Svatopluk Čech

Český básník a prozaik Svatopluk Čech přišel do Obříství hledat především klid po rozruchu, který vyvolalo vydání jedné z jeho sbírek. Do domku, který koupil v listopadu roku 1895 od Jana Polívky, otce pozdějšího virtuosa na violoncello Adolfa Polívky, se sjíždělo mnoho spisovatelů, básníků a výtvarníků: Mikoláš Aleš, Stanislav Sucharda, Karel Václav Rais nebo Jaroslav Vrchlický. Čech byl v obci velmi činným, stal se spoluzakladatelem obřístevského Sokola, čestným členem spolků Beseda a Bratrství. V Obříství prožíval většinu léta a tři zimy až do roku 1903 (Sígl, 2000, s. 131-135).

„Básník zde redigoval nadále svoje Květy české, pořádal svoje Sebrané spisy, tady se rodily v roce 1896 vznešené verše Modlitby k Neznámému, Roháč na Sioně, báseň Sníh a v roce 1903 rozsáhlá poéma Sekáči. Ta prozrazuje zřetelně prostředí, v němž vznikla, výslovně připomínané dubem, který tehdy stál osamělý uprostřed luční obory

před básnickovým domkem a pod empírovým zámekem z počátku minulého století“ (Obec Obříství).

Rovněž Čechovi se v Obříství dostalo pocty v podobě Památníku. V původním domku č. p. 83 nechala obec vybudovat v roce 1972 Obřadní síň obecního úřadu Obříství. V současné době se tyto prostory využívají k pořádání svatebních obřadů, vítání občánků a jiných slavnostních a kulturních událostí. V parku na náměstí je umístěn pomník s bustou Svatopluka Čecha a také je po básníkovi pojmenována místní knihovna (Obříství).

Dalšími z historických památek v obci jsou čtyři metry vysoký morový sloup v parku na návsi, socha sv. Jana Nepomuckého a socha sv. Markéty.

4.1.3 Technické památky

K významným památkám patří jez vybudovaný v letech 1908–1912, který svou funkci plnil až do osmdesátých let, kdy byl vybudován nový automatický jez.

Další technickou památkou je 97 metrů dlouhý železný Štěpánský most vybudovaný v roce 1912. Je jedinou spojnici pravého a levého břehu Labe pro automobilovou dopravu v okruhu 12 km. Most v Mělníku je vzdálen přibližně 11,5 km z pravé strany Labe a 37 km z levé strany Labe. Most v Kostelci nad Labem je vzdálen z obou stran asi 12 km.

Ze stavebních památek se v obci na návsi dochovalo několik domů s barokními štíty. Ty nechala vystavět hraběnka z Trauttmansdorffu v roce 1714 (Sígl, 2000, s. 148-150).

4.1.4 Povodně

Povodně jsou jednou z přírodních katastrof, které způsobují škody jak na životech, tak na majetku. První zmínky o ničivých povodních jsou z roku 1342, dále pak 1432, 1451 a 1501. Za historicky nejničivější povodeň v kraji lze označit tu z noci z 28. na 29. února roku 1784. Vlivem prudkého tání v oblasti Meziříčí vzniklo jezero, které zcela zatopilo osadu Semilkovice i s filiálním kostelem sv. Ondřeje. Se souhlasem vrchnosti obyvatelé vystavěli novou obec Semilkovice ve vyšší poloze. Zde na návsi stojí od roku 1847 kaplička se zachovaným zvonem z kostela sv. Ondřeje. Na původním místě osady, na severním břehu slepého ramene Labe, vznikla kaplička připomínající tuto tragickou událost.

Koncem 19. století se na Mělnicku začaly budovat ochranné protipovodňové hráze. Ani přehradý budované po druhé světové válce na horní a střední Vltavě zcela nezabránilly opakujícím se povodním. V roce 2002 zaplavila téměř celé území obce více než pětisetletá voda „do výšky až 0,4 až 2 m (6,5 m nad normálním stavem), včetně historických objektů

i nově postavené školy. V obci spadlo či je určeno k demolici více jak 41 domů“ (Střecha; SígI, 2000, s. 245-246).

4.2 Obec Obříství v současnosti

Obec Obříství se nachází ve Středočeském kraji, přibližně deset kilometrů jižně od bývalého okresního města Mělník a dvacet pět kilometrů severně od hlavního města Prahy. Rozkládá se na území 1522 ha, leží 159 metrů nad mořem. K Obříství náleží části Dušníky a Semilkovice. Rozprostírá se podél levého břehu řeky Labe. V současné době má 1609 obyvatel.

V roce 2005 obec získala znak a vlajku, symboly, které zahrnují pro obec významné události. „Kotva symbolizuje historicky významnou část dějin obce – plavbu Obříství-Drážďany, harfa symbolizuje působení Bedřicha Smetany, který právě zde prožil nejšťastnější část svého života (...), modrá barva pozadí znaku symbolizuje řeku Labe, s jejímž tokem je život obce vždy spojen. Tři žluté hvězdy vyjadřují tři části obce – část Obříství, Dušníky a Semilkovice. Kříž pak připomíná bývalou feudální vrchnost.“ (Obec Obříství).

Obrázek 1: Symboly obce Obříství

Zdroj: (Registr komunálních symbolů)

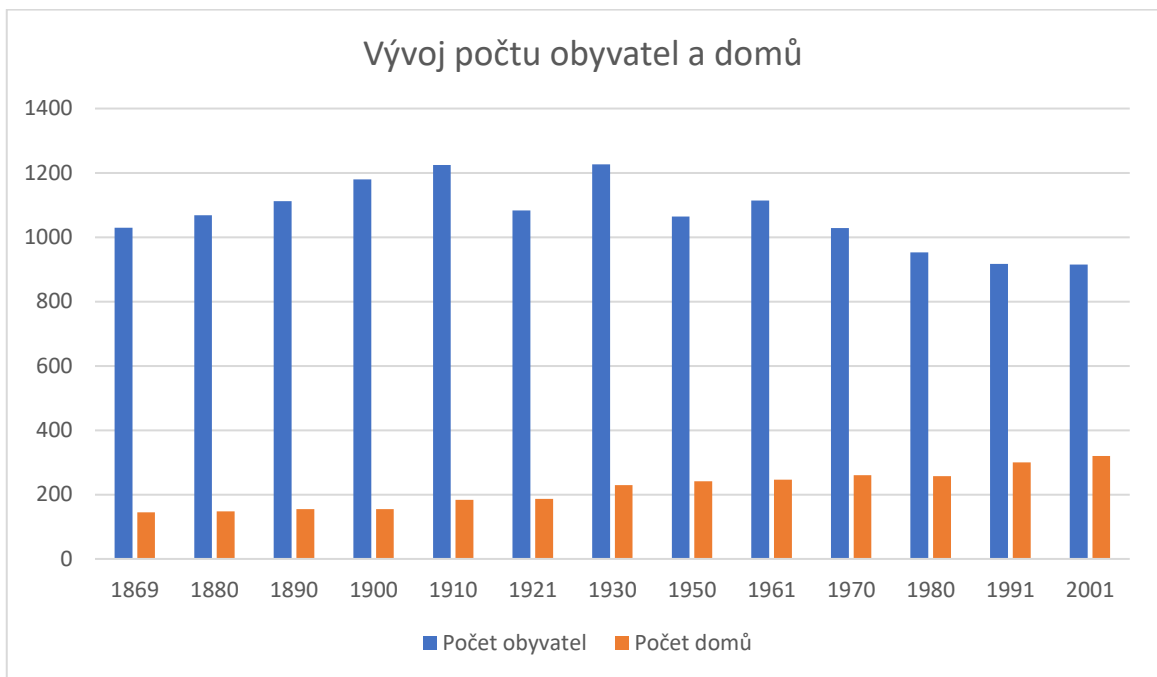
4.2.1 Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel v Obříství je úzce spjat s historií obce. Již v roce 1869 zde žilo dle údajů Českého statistického úřadu na 1 026 obyvatel, v obci bylo v té době 145 domů. Tento stav souvisel s dostupností dobře placené práce. Od roku 1971 docházelo k pozvolnému úbytku obyvatel (Český statistický úřad, 2015).

Po roce 2002 je příliv obyvatel do obce znatelný. Po povodních obyvatelé opravují své domy poničené více než pětisetletou vodou a v obci se opět rozmáhá stavební činnost, především v oblasti výstavby nových částí jak uvnitř obce, tak na jejím okraji.

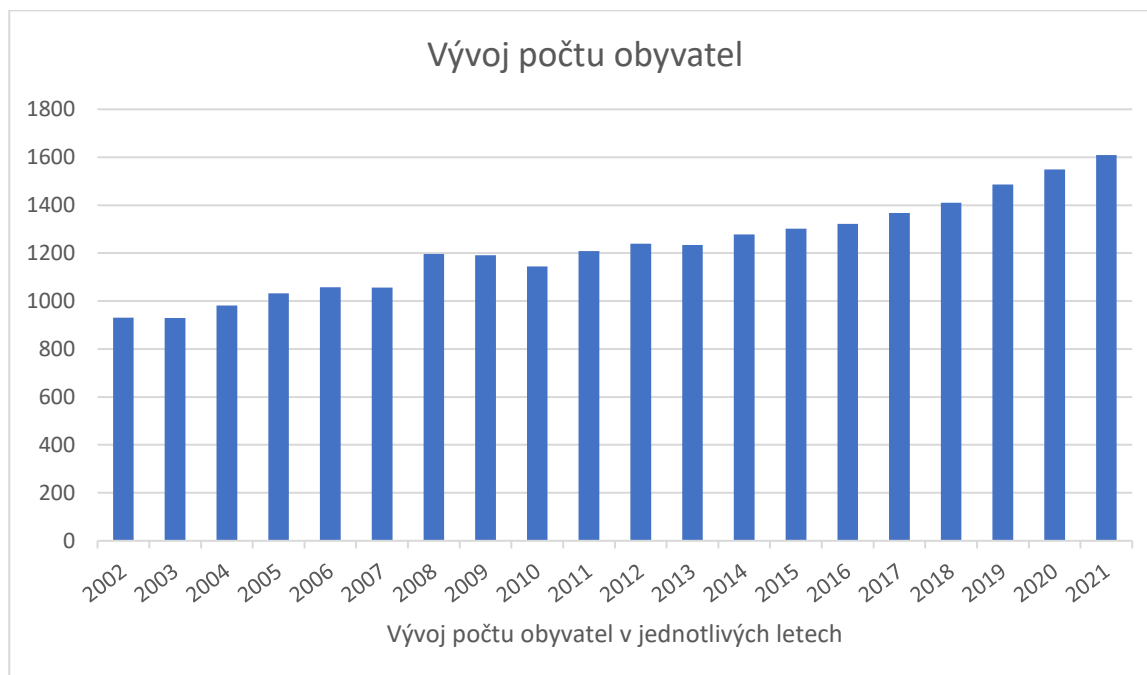
Ze statistických dat vyplývá, že v roce 2021, kdy bylo provedeno sčítání lidu, domů a bytů, bylo v Obříství 524 domů (Český statistický úřad, 2022).

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel a domů v letech 1869-2001

Zdroj: vlastní zpracování na základě ČSÚ (Český statistický úřad, 2015)

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002-2021

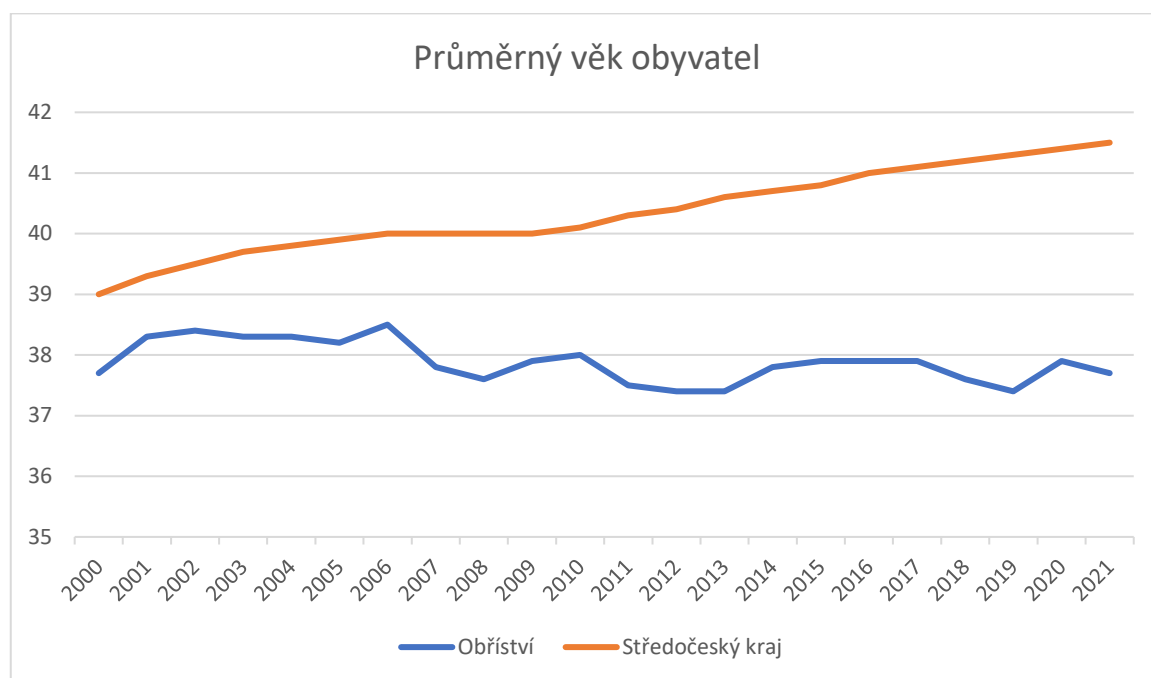
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

Z výše uvedeného grafu č. 3 je vidět, že vývoj počtu obyvatel v obci má růstovou tendenci.

K 31. 12. 2021 žilo v obci Obříství celkem 1609 obyvatel, z toho 794 mužů a 815 žen. Průměrný věk obyvatel k tomuto datu je 37,7 let. Nejnižší zastoupení je v kategorii nad 65 let s počtem 212 obyvatel, další skupinou jsou obyvatelé 0-14 let s počtem 352. 64,9 % z celkového počtu obyvatel, tedy 1 045, je ve věku 15-64 let (Český statistický úřad, 2022). V porovnání se Středočeským krajem, kde k uvedenému datu žilo celkem 1 386 824 obyvatel v průměrném věku 41,5 let, je obyvatelstvo Obříství o 3,8 roku mladší. Ve věkové kategorii 15-64 let s počtem 876 292 obyvatel ve Středočeském kraji je procentní zastoupení téměř stejné jako v Obříství, 63,2 % (Český statistický úřad, 2022).

Ze statistik ČSÚ (Český statistický úřad, 2022) vyplývá, že obyvatelstvo ve Středočeském kraji pozvolna stárne. Od roku 2000, kdy je uveden průměrný věk 39,0 let, neklesá, v letech 2006-2009 stagnoval na průměru 40,0 let, od roku 2010 opět pozvolna roste. V Obříství v roce 2000 byl průměrný věk 37,7 let, což odpovídá údajům z 31. 12. 2021. Nejvyššího průměru 38,5 let dosáhl v roce 2006 a od roku 2010 se zde průměrný věk drží pod hranicí 38,0 let. (Český statistický úřad, 2022).

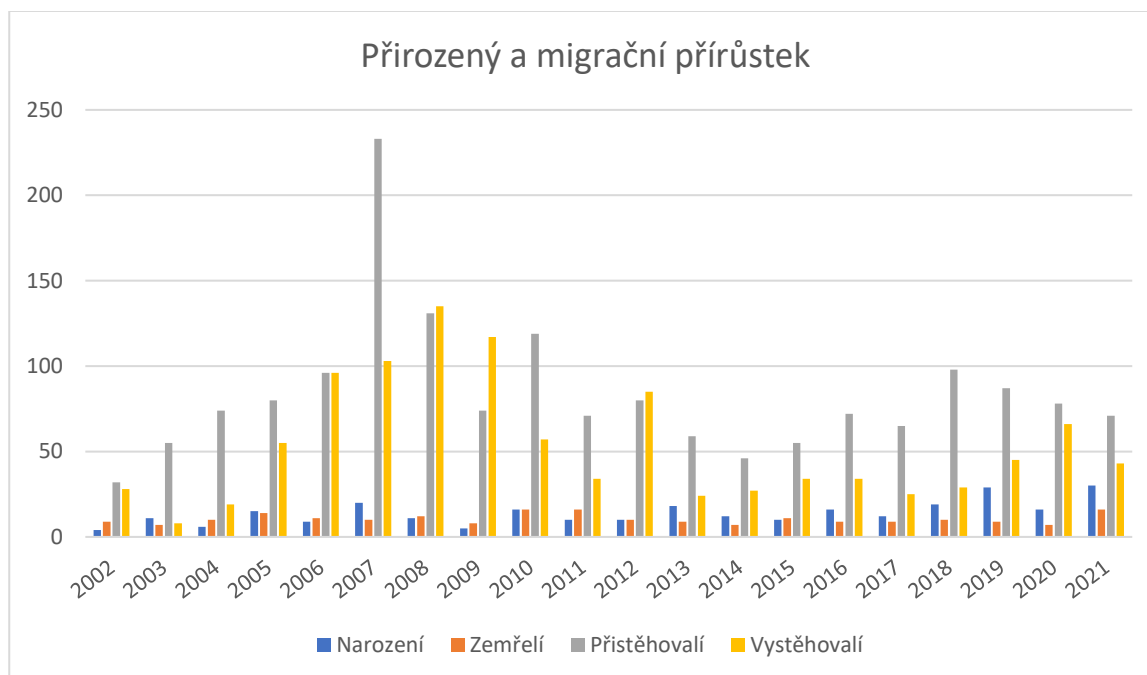
Graf 4: Průměrný věk obyvatel v letech 2000-2021

Zdroj: vlastní zpracování na základě ČSÚ

Významným ukazatelem vývoje počtu obyvatelstva je přírůstek přirozený, který je rozdílem mezi narozenými a zemřelými obyvateli, a přírůstek migrační, který je rozdílem mezi přistěhovalými a vystěhovalými obyvateli.

Graf 5: Přirozený a migrační přírůstek v obci Obříství 2002-2021

Zdroj: vlastní zpracování na základě (Český statistický úřad, 2022)

Z grafu č. 5 lze vyčíst, že pouze v letech 2008, 2009 a 2012 převažovali vystěhovalí nad přistěhovalými. Tento stav mohl souviset s nesouhlasem s rozšiřováním bytové výstavby v obci. V roce 2006 byl odliv i příliv nových obyvatel stejný. V ostatních letech stěhování do obce převažuje nad odlivem obyvatelstva. Nejvíce obyvatel se přistěhovalo z důvodu realizace nových domů v roce 2007. Rovněž porodnost celkově z větší části převažuje nad úmrtím. Je to dáno výstavbou nové části obce, kam se přistěhovalo mnoho mladých lidí, kteří se rozhodli pro život na venkově v blízkosti měst a založit zde rodinu.

4.3 Občanská vybavenost

4.3.1 Dopravní obslužnost

Při rozhodování o budoucím bydlení rodin hraje významnou roli dostupnost pracovních příležitostí, oblast, ale také občanská vybavenost.

Jak plyne z rozhovoru s dnes již bývalou starostkou obce, paní Jitkou Zimovou (starostka obce Obříství v letech 2002-2022), kromě historie patří poloha obce v přírodě a zároveň blízko měst k jejím silným stránkám. V obci jezdí pravidelné autobusové linky, hromadnou dopravu zajišťuje ČSAD Střední Čechy a.s. a ARRIVA Praha s.r.o. Linka 470 projíždí obcí směry Kralupy nad Vltavou – Mělník, linka 473 Kralupy nad Vltavou – Zálezlice – Neratovice a linka 348 Praha, Bulovka – Obříství. Lze též využít spojení ze Štěpánského mostu, který je v dosahu asi jednoho kilometru z centra obce a kam vede vybudovaný chodník. Nejvytíženější linka 369 s trasou Praha, Ládvi – Mělník, Mlázice jezdí v pracovní dny v intervalech dvakrát za hodinu, ve vytížených časech třikrát za hodinu a o víkendech dvakrát za hodinu. Dále pak linka 471 s trasou Mělník, aut. nádr. – Kostelec nad Labem, Nám.

4.3.2 Školství

Předškolní vzdělávání v obci zajišťuje Mateřská škola Obříství s kapacitou 70 dětí ve věku od 3 do 6-7 let. Děti jsou rozděleny do třech tříd v počtu 25, 25 a 20 dětí bez rozdílu věku. Mezi priority pracovníků mateřské školy patří všestranný rozvoj dítěte, zdravý životní styl, spolupráce s rodinou, kladný vztah k životnímu prostředí, důraz na estetické prožitky dětí a mezilidské vztahy (Mateřská škola Obříství, 2015).

V obci se rovněž nachází Základní škola Obříství. Poskytuje vzdělání od 1. do 9. třídy pro 209 dětí z obce, včetně spádových oblastí Chlumína a Zálezlic. V každém ročníku je zde jedna třída, pouze 7. třídy jsou dvě. Od září 2022 byla zřízena přípravná třída pro 10 dětí, prozatím bez poskytnutí základního vzdělání. Základní škola disponuje družinou pro menší děti, školní jídelnou, kde se vaří pro MŠ, ZŠ, Dům s pečovatelskou službou a Denní stacionář a pro zájemce z řad obyvatel Obříství.

V souvislosti s narůstajícím počtem obyvatel v obci, a tím i navyšováním kapacity ve škole a školce, se k tomuto tématu vyjádřila i bývalá starostka, paní Zimová, která vidí přelidněnost školy a školky jako dočasnou slabou stránku obce: „*Nechali jsme si udělat demografickou studii* (v roce 2015, zpracovatel Ekonomické a právní poradenství s.r.o.,

poznámka autorky), do které jsme zahrnuli všechna možná území zastavěnosti. To zahrnuje i šest hektarů pozemku, které jsme získali bezúplatně od Pozemkového fondu. I kdyby v této oblasti byla hustá zástavba plná dětí, tak dle této studie nás čekají náročné 3-4 roky, a pak by se situace měla ustálit. Než budovat přístavby, rozdělili jsme jednu třídu, a tím byly vytvořeny v roce 2021 dvě 6. třídy. Zároveň jsme letos v září udělali přípravnou třídu pro 10 dětí s odkladem školní docházky, ale odrostlým mateřské škole.“

4.3.3 Zdravotnické a sociální služby

V docházkové vzdálenosti, asi jeden kilometr od centra obce na adrese Obříství 149, je ordinace praktického lékaře pro děti a dorost. Před ordinací je možnost parkování na nezpevněném povrchu pro čtyři osobní automobily.

Nedaleko, na adrese Mělnická 227, je ordinace praktické lékařky pro dospělé. Veškeré informace o ordinačních hodinách jsou umístěny na webových stránkách lékařky, které jsou pravidelně aktualizovány. Parkovací plocha pro osm automobilů u zdravotního střediska byla renovována. Nachází se zde i ordinace stomatologa.

Obec má ve správě Dům s pečovatelskou službou, který v osmi bytech obývají soběstační senioři. Zároveň je zde Denní stacionář Obříství, který provozuje Farní charita Neratovice, Paní Zimová k tomuto uvádí: „Na výstavbu Domu s pečovatelskou službou jsme dostali peněžní prostředky od Ministerstva pro místní rozvoj a podmínkou bylo, že obec bude sama byty provozovat. Farní charita Neratovice má nájemní smlouvu jak na budovu, tak na Denní stacionář a zajišťuje potřebné služby nejen svým denním klientům, ale také seniorům z Domu s pečovatelskou službou. Jedná se zejména o dovoz nákupu, doprovod k lékaři, dovoz léků a obědů ze školní jídelny.“

4.3.4 Služby v obci

V obci na náměstí je obchod s potravinami a smíšeným zbožím Potraviny Obříství. Otevřeno je ve všední den v čase od 7:00–18:00 hod., a o víkendech v sobotu i v neděli od 7:30–12:00 hod.

Dále se v obci nachází pošta, pobočka Zásilkovny, Sauna Na návsi s možností fyzioterapie a masáží, obchod a e-shop s oblečením, knihovna Svatopluka Čecha, cukrárna s kavárnou, několik restauračních zařízení, dvě kadeřnictví, z nichž jedno je umístěno v Domě s pečovatelskou službou. Tito všichni a mnoho dalších poskytovatelů služeb uspokojují základní potřeby občanů, kteří pak nemusí dojíždět do okolních obcí a měst.

Pro děti je v obci k dispozici několik hřišť. Pro menší děti jsou hřiště v nových zástavbách Na Tarase a v ulici Labská. Starší děti mohou využívat venkovní posilovnu u Labe a hřiště u základní školy, které je od léta 2022 osazeno novými prvky. V tu samou dobu byla dokončena rekonstrukce tenisového kurtu v areálu školy.

Kromě poskytovaných služeb ke kvalitě života přispívá také dostatečná informovanost obyvatel o aktuálním dění. *„Informovanost obyvatel je velmi důležitá, je lepší občany předem se vším seznámit. K tomu je využíván místní rozhlas, Facebook, webové stránky obce a mobilní aplikace V Obraze. Za informovanost obyvatel v obci jsme od Ministerstva pro místní rozvoj obdrželi pochvalu. Také bych ráda uvedla, že zde máme bezplatnou občanskou poradnu, dvakrát v měsíci celý den od 8:00–16:00 hod., takže kdo má potřebu se o něčem poradit, někam nasměrovat, tak to rovněž pravidelně hlásíme v rozhlase, na Facebooku“*, uvedla paní Zimová.

4.3.5 Volnočasové aktivity

Obříství se řadí mezi obce s velmi bohatým kulturním životem. Ke kulturnímu a sportovnímu životu v obcích napomáhá přítomnost spolků. V Obříství jich je hned několik. Český myslivecký svaz, Český rybářský svaz, který pořádá rybářské závody, Český svaz zahrádkářů, jehož činnost se zaměřuje především na poradenství členům, ale i jiným drobným pěstitelům. Dále Spolek – Jednota Bratrství, kde činnost spolku je omezena vysokou věkovou hranicí členů. Dlouholetou tradici má zapsaný spolek TJ Sokol Obříství, kde dnes působí fotbalové mužstvo mužů, dorostu, žáků i přípravky. Nejmladším spolkem je Obřístevský spolek májový, který byl v roce 2015 založen milovníky staročeských tradic. Každoročně pořádají Staročeské máje, ples a jiné společenské aktivity.

Nedílnou součástí každé kulturní a společenské akce v obci je Sbor dobrovolných hasičů Obříství. V roce 2018 byla vybudována nová hasičská zbrojnice, v jejíchž prostorách vznikla klubovna a kde je veden kroužek pro mladé hasiče.

Další sportovní aktivitou jsou pravidelné lekce jógy, kruhové cvičení a kroužek Zumby pro malé i větší děti, včetně Zumby pro dospělé.

Relativně mladé je Pohybové centrum Sudýnek založené vystudovanou pedagožkou předškolní a mimoškolní činnosti. Kromě cvičení pro děti a rodiče nabízí dvakrát týdně mini školku, výuku angličtiny, hru na flétnu a poradnu a letní příměstský tábor (Sudýnek, 2022).

Obecní kalendář akcí je plný každý rok od ledna do prosince. Jen výčet plesů je pestrý: Obecní, Májovníků, Hasičský, Ples základní školy, Sportovní ples a také odpolední

Maškarní ples pro děti. Manželé Petr a Anna Fabíkoví z Neratovic v Obříství pořádají taneční kurzy společenských tanců pro dospělé. Na jaře se koná v Památníku Bedřicha Smetany hudební slavnost. V červnu Dětský den, na konci prázdnin Rozloučení s prázdninami.

Velkou událostí je podzimní tradiční Posvícení s bohatým kulturním programem a pouťovými atrakcemi. Slavnost se koná vždy v sobotu a na hlavním pódiu na náměstí ji zahajuje paní starostka. Dále vystupují se svým programem děti z MŠ a ZŠ Obříství a tanečníci z dětské Zumby. Program je zpestřen pozváním známých osobností z řad herců a zpěváků. V parku na návsi probíhá jarmark, je zde možnost prohlédnout si techniku místních hasičů a zhlédnout pohádky loutkového divadla. V knihovně je tvořivá dílna pro děti a výprodej knih. Místní restaurace jsou v tento den každá jinak tematicky zaměřená. Slavnost je zakončena taneční zábavou.

Posvícení je velmi oblíbená událost, na kterou se sjíždí lidé z širokého okolí.

Nelze opomenout akci Lampionový průvod neboli Pohádkový strašidelný les, která je rovněž hojně navštěvovaná. Z náplavky cestou na fotbalové hřiště procházejí účastníci kolem svítících dýní a pohádkových bytostí. Na konci stezky odvahy čeká každého malého účastníka drobná odměna. Průvod je zakončen táborákem a ohnivou show.

Možná byla některá akce opomenuta, ne úmyslně. Nutno říct, že tolik akcí, které se těší tak velké oblibě, lze pořádát pouze s velkou pomocí a zapálením obyvatel.

4.4 Firmy a zaměstnavatelé v obci

Sociální a ekonomický rozvoj obce s podnikáním úzce souvisí. V Obříství je registrováno 432 ekonomických subjektů. Kromě rodinných podniků se v obci nachází i větší firmy, které potřebují zaměstnance.

Tabulka 2: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti

Zaměření subjektu	Počet subjektů
Zemědělství, lesnictví a rybnářství	24
Průmysl	37
Stavebnictví	40
Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel	109
Doprava a skladování	31
Ubytování, stravování a pohostinství	18
Informační a komunikační činnosti	11
Peněžnictví a pojišťovnictví	1
Činnost v oblasti nemovitostí	20
Profesní, vědecké a technické činnosti	46
Administrativní a podpůrné činnosti	13
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2
Vzdělávání	8
Zdravotní a sociální péče	4
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	7
Ostatní činnosti	42

Zdroj: vlastní zpracování na základě (Český statistický úřad, 2023)

Ze statistik rovněž vyplývá, že z uvedeného počtu ekonomických subjektů je 184 bez zaměstnanců, 35 společností s 1-5 zaměstnanci, dva subjekty s 6-9 zaměstnanci, čtyři subjekty s 10-19 zaměstnanci, jeden subjekt s 25-49 zaměstnanci a jeden subjekt s 200-249 zaměstnanci. 205 subjektů, tedy téměř 48 %, eviduje Český statistický úřad v tabulce ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců v kolonce „neuveďeno“ (Český statistický úřad, 2023).

4.4.1 Arboeko s.r.o.

Přední školkařská firma byla založena absolventy Vysoké školy zemědělské, Zahradnické fakulty v Lednici na Moravě. Po roce 1989 byli osloveni holandským investorem, který měl zájem v této oblasti na našem území podnikat, ale potřeboval odborníky v oblasti okrasných a ovocných dřevin. Po více než 10 letech od holandského investora podíl odkoupili, a společnost je tak čistě českou firmou. Zaměřuje se na velkoobchod, dodává do měst, obcí, zahradních center. Své výpěstky distribuuje i do zahraničí v rámci Evropské unie. V současné době má školkařská střediska v Obříství a ve Smržicích u Olomouce (vlastní zkušenost, rozhovor s paní Zimovou).

4.4.2 Rama Bohemia a.s.

Společnost RM Investment se dle Sígl (Sígl, 2000, s. 228) původně zaměřovala na výrobu, montáž a prodej kancelářského nábytku s názvem RAMA. Dle webových stránek RAMA Bohemia, a.s. (RAMA Bohemia, a.s.), se sídlem v Praze a provozovnou v Obříství, působí od roku 1989 na trhu výrobců plastových výlisků. *„Do výrobního portfolia jsou zařazeny i plastové výlisky, jakož i montážní sestavy a podsestavy obsahující kromě lisovaných plastových dílů i prvky z různých technických materiálů jakými jsou kovy, uretanové pěny, fólie, magnety a jiné.“*

4.4.3 Řeznictví Kohout a synové

Firma na chov a zpracování vepřového masa má sídlo v obci Křivousy na Mělnicku. V Obříství, ale i v jiných obcích a městech, provozují řeznictví s prodejem čerstvého masa a mastných výrobků, z větší části vlastní výroby, různých specialit na objednávku, bufet s prodejem teplých pokrmů a v Obříství zároveň pohostinství (vlastní zkušenost).

4.4.4 Ostatní subjekty

Obříství leží v úrodné polabské nížině, kde se zemědělství daří. Přestože s pokročilou dobou je zde zemědělců méně, v okolí jich působí několik. Hanka Mochov s farmou v Mochově a Zálezlicích, pět kilometrů od Obříství, se zaměřuje především na velkoobchodní prodej zemědělských produktů do supermarketů. Na svých webových stránkách v záložce kariéra inzerují potřebné pracovní pozice (Hanka Mochov s.r.o.).

Farma Špic&syn, rovněž v Zálezlicích, nabízí v rámci nedělních prodejů své výpěstky i koncovým zákazníkům. O sortimentu a cenách informují na Facebooku.

Jak už bylo uvedeno v občanské vybavenosti obce, v Obříství působí mnoho podnikatelských subjektů, u nichž mohou obyvatelé najít zaměstnání, případně brigádu. Kromě výše uvedených za zmínku stojí rovněž penzion Na Kmíně, ke kterému se váže stoletá historie. Na místě původního panství Obříství, které v roce 1925 zakoupil pan Havelka, vzniklo ubytovací zařízení venkovského stylu, o jehož zrod se postarala pravnučka pana Havelky. Penzion byl otevřen v dubnu 2019 a své prostory nabízí pro pořádání svateb, firemních akcí nebo jen pro trávení volného času v obci s bohatou historií (Na Kmíně).

V případě zájmu zadavatele obec vyvěsí na svých webových stránkách v záložce aktuality inzerát s volnou pracovní pozicí.

4.5 Ekonomické prostředí

V rámci spokojenosti a zvyšování kvality života obyvatel v obci je nutné pečovat o rozvoj obce. Kromě dříve uvedených podnikatelských subjektů majících vliv na příjem do obecní pokladny to může být realizace projektů.

V rámci strategického plánu rozvoje (Strategický plán rozvoje obce Obříství, 2015) bylo definováno 24 projektových záměrů pro rok 2015-2020, z nichž dva lze zařadit mezi stálé projekty, osm záměrů bylo dokončeno, sedm je nadále v realizaci a sedm nebylo realizováno vůbec. Projekty mají pozitivní vliv na rozvoj a zároveň přinesou užitek co největšímu počtu obyvatel. S realizací projektů úzce souvisí rozpočet obce a obdržené dotace.

Jednotlivé projekty byly konzultovány s paní starostkou Renátou Šulcovou (nově zvolená starostka, do té doby na pozici místostarostky).

4.5.1 Stálé projekty

Obnova zeleně v obci

Obnova zeleně patří mezi projekty, na kterých se pracuje stále. Obec ze svého rozpočtu každoročně vynakládá finanční prostředky na prořez, výsadbu stromů a údržbu veřejné zeleně. V rámci projektu „Sázíme budoucnost“ ve spolupráci s Nadací Partnerství byla provedena výsadba Aleje Bedřicha Smetany u Labe.

Rekonstrukce památek včetně památek na návsi

Rovněž rekonstrukce a obnova památek patří mezi projekty, na kterých se stále pracuje. Udržení památky slavného skladatele vyžaduje pravidelné investice do oprav Památníku Bedřicha Smetany. Za podpory ministerstev a Středočeského kraje z různých Fondů se daří odkaz hudebního génia udržovat. Již před vznikem Strategického plánu rozvoje obce v roce 2015 zde proběhla rozsáhlá rekonstrukce včetně opravy střechy. Z celkových nákladů 499.558 Kč bylo v roce 2009 poskytnuto 300.000 Kč Ministerstvem kultury v rámci státní finanční podpory. Následující rok byla za pomoci Středočeského kraje z Fondu kultury a obnovy památek provedena oprava fasády. Z celkové částky 409.698,10 Kč byla akce podpořena příspěvkem 385.788 Kč. V roce 2015 poskytl Fond hejtmana Středočeského kraje dotaci ve výši 25.000 Kč na slavnostní otevření jarní sezóny v Památníku. Na tuto akci bylo z vlastních prostředků využito 5.157 Kč. Následující dva roky na tutéž akci z téhož Fondu byla poskytnuta dotace v celkové výši 20.000 Kč a použity vlastní prostředky ve výši 34.575 Kč (Obec Obříství).

Na otázku, zda historické památky v Obříství mají finanční přínos, odpověděla paní Zimová následovně: „*Zatím se nám ještě úplně nepodařilo Obříství v tomto ohledu prosadit. Před povodněmi v roce 2002 byl Památník hodně zchátralý a za finanční pomoci Středočeského kraje a organizace Člověk v tísni jsme tu budovu zachránili. Odkaz se snažíme udržovat pro budoucí generace. Informace o tom, že tu tyto památky jsou, máme uveřejněny na internetu, na Krajském úřadě, do infocenter jsem dávala brožurky. Občas někdo přijede a vždy jsou návštěvníci překvapeni, jak je ten Památník pěkný“.*

V letošním roce dojde k opravě střechy Památku, na kterou obec obdržela dotaci ve výši 165.000 Kč.

V roce 2017 poskytlo Ministerstvo kultury dotaci ve výši 75.000 Kč na restaurování sochy sv. Markéty. Z vlastních prostředků obec využila 8.850 Kč.

4.5.2 Dokončené projektové záměry

Přeložení stávajícího nadzemního vedení do země

V obci byla provedena rekonstrukce veřejného osvětlení v části Obříství – Dušníky, zároveň bylo vybudováno nové veřejné osvětlení na návsi.

Zlepšení čistoty a vzhledu obce

Součástí pravidelného úklidu obce je použití čistícího vozu pořízeného z dotace.

Víceúčelové hřiště pro volnočasové aktivity

Zastupitelstvo několik let neúspěšně usilovalo o dotace na rekonstrukci tenisového kurtu u základní školy. Vzhledem k nutnosti opravy nakonec projekt financovalo z vlastních prostředků ve výši 3.999.000 Kč (rozhovor s paní Zimovou).

Výstavba nového kulturního domu

Vybudování kulturního střediska v obci bylo plánováno několik let. Dosud se však nedařilo najít vhodný dotační titul. Na základě výpočtu nákladů se zastupitelstvo obce dohodlo na demolici původní nevyhovující budovy a stavbě nové budovy z vlastních prostředků. „*Následně přišel dotaz ze strany Ministerstva pro místní rozvoj, zda ještě máme zájem o peněžní prostředky na stavbu komunitního centra. Po obnově žádosti jsme obdrželi dotaci 18.000.000 Kč na stavbu a 3.000.000 Kč na vybavení z celkových nákladů 30.000.000 Kč,*“ (rozhovor s paní Zimovou).

Cílem vybudování komunitního centra je posílení komunitního života a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením a chudobou. Je zde umístěna knihovna Svatopluka Čecha a dvakrát v měsíci zde probíhá Občanská poradna. V komunitním centru se pořádají

plesy, školní besídky, taneční kurzy a kulturní akce, které vedou k setkávání obyvatel (Komunitní centrum, 2020, vlastní zkušenost).

Dětské hřiště pro nejmenší

V roce 2015 využila obec dotační možnost na vybudování zařízení pro školní a volnočasové aktivity dětí v podobě altánu v areálu ZŠ. Zároveň s tímto projektem byly do nově vybudovaného dětského hřiště v lokalitě Na Tarase instalovány herní prvky. Z celkových nákladů 335.545 Kč poskytlo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR dotaci ve výši 58 %, celkem 194.628 Kč.

Dále pak bylo vybudováno dětské hřiště u Labe.

Oprava budovy hasičské zbrojnice, zázemí pro hasičskou zbrojnici

Původní prostory byly v garáži, která nebyla vytápěna a nebyla zde voda. Nová hasičská zbrojnice byla vybudována demolicí původní stavby a připojením bývalé stavby, která byla využívána jako obchod, v době přestavby již nevyužívaný. Celkové náklady byly pokryty dotací Středočeského kraje „podle Programu 2017-2020 pro poskytování dotací z rozpočtu Středočeského kraje ze Středočeského Fondu obnovy venkova v rámci Tematického zadání *Obnova venkova, Oblast podpory Občanská vybavenost*,“ ve výši 1.367.000 Kč, a vlastními prostředky ve výši 1.002.416 Kč (Obec Obříství).

Slavnostní otevření proběhlo v listopadu 2018 s kulturním programem dětí 1. třídy místní základní školy (vlastní zkušenost).

Vybudováním zcela nové hasičské zbrojnice byly dokončeny dva projekty zároveň (Strategický plán rozvoje obce Obříství, 2015, s. 43).

Rekonstrukce a rozšíření místní knihovny

Původní prostory místní knihovny se nacházely v budově základní školy. Nová Knihovna Svatopluka Čecha je nyní součástí komunitního centra.

4.5.3 Projektové záměry v realizaci

Řešení dopravní bezpečnosti na průtahu obcí

V současné době probíhá řešení dopravní bezpečnosti v lokalitě Na Štěpáně.

Vybudování nových chodníků

Z důvodu bezpečnosti chodců byly již v minulosti v obci vybudovány bezbariérové chodníky. Výstavba proběhla v několika etapách, které zajistily průchodnost celé obce. Do budoucna je v plánu realizace od zastávky Štěpánský most k ordinaci lékaře pro děti

a dorost, včetně lépe osvětleného přechodu pro chodce a instalovaných bezpečnostních prvků (z rozhovoru s paní Zimovou).

Z webových stránek obce lze vyčíst výše dotací na stavbu chodníků. V letech 2011-2013 poskytl dotace Státní fond dopravní infrastruktury a Středočeský kraj z Fondu rozvoje měst a obcí celkovou částku 3.039.092,66 Kč.

V současné době je vyhotovena projektová dokumentace na další lokality. Na to navazuje projektový záměr v realizaci Rekonstrukce místních komunikací.

Rekonstrukce veřejného osvětlení

Je naplánována v letošním roce v lokalitě U Labe a na návsi v části obce Semilkovice.

Propagace turistického ruchu

V realizaci je nová turistická mapa před budovou Obecního úřadu.

Rekonstrukce a rozšíření kapacity mateřské školy

V řešení je možnost výstavby nové MŠ, v níž by byly sloučeny všechny třídy do jedné budovy, a tím i navýšena kapacita. Zastupitelé obce se v budoucnu sejdou s vedením základní i mateřské školy, aby diskutovali současný stav a zda je nová MŠ nutností.

Rekonstrukce hřbitova

V roce 2016 byla provedena oprava hřbitovní zdi, na kterou poskytlo Ministerstvo zemědělství dotaci ve výši 84.161 Kč, z vlastních prostředků bylo vynaloženo 44.260 Kč. Následující rok byla obnovena páteří komunikace na hřbitově. Dotaci ve výši 84.000 Kč poskytlo Ministerstvo zemědělství – Státní intervenční zemědělský fond, z vlastních prostředků bylo použito 42.000 Kč.

4.5.4 Neuskutečněné projekty

Vybudování cyklostezky

Dosud se neuskutečnilo z důvodu soukromých pozemků.

Bezdrátový rozhlas

Po celé obci jsou instalovány venkovní amplióny. Zároveň je obec napojena na varovný systém Spolany Neratovice.

Protipovodňová opatření

Na dotaz ohledně protipovodňových opatření odpověděla paní Zimová následovně: „*My jsme po povodních v roce 2002 hledali nějaké řešení. Nechali jsme si udělat*

protipovodňovou studii, ze které vyšlo vysoké ekonomické zatížení, protože obec leží podélně u Labe, proto nám nebylo doporučeno dělat jakákoliv opatření.“

Rozšíření sportovního volnočasového areálu

Rekonstrukcí tenisových kurtů v areálu základní školy vzniklo víceúčelové hřiště.

Rozšíření hřbitova

Dosud byla provedena jen částečná oprava.

Vybudování nájemního bydlení a nové bytové zástavby

Nájemní bydlení obec v plánu nemá. Z hlediska bytové výstavby má obec dle územního plánu nyní stavební uzávěru. Úsilí není ve snaze směřovat k městu, ale zachovat si venkovský ráz (rozhovor s paní Zimovou).

Zajištění dostupné zdravotní péče

V současné době je zdravotní péče dostačující.

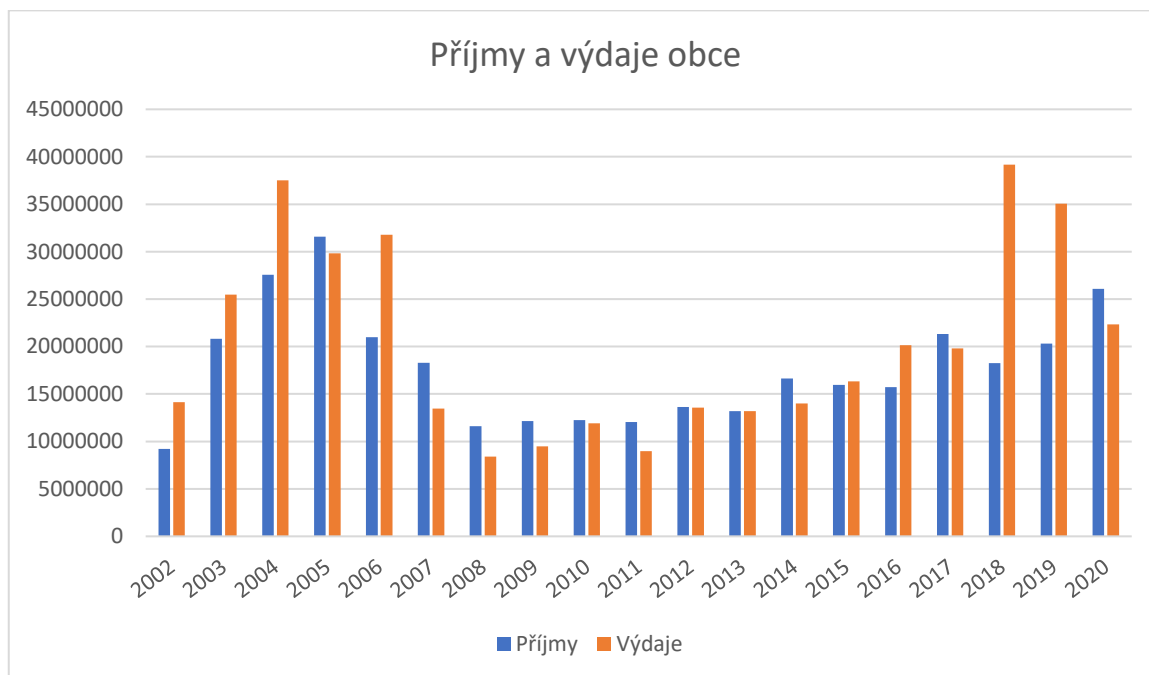
4.5.5 Rozpočet

Obec hospodaří s péčí správného hospodáře se snahou vyrovnaného rozpočtu. Dělají se rozpočtová opatření, se kterými musí zastupitelstvo souhlasit. Pokud vyrovnaný rozpočet není, čerpá se z úspor z předchozích let.

V letech 2018 a 2019 převyšovaly výrazně výdaje nad příjmy o 15-20 milionů korun. Tato situace vznikla z důvodu budování komunitního centra.

Hospodaření nebylo ovlivněno ani pandemií Covid-19. V rozpočtu vždy musí být nějaká částka na krizové události a v případě jejího vzniku se nejdříve musí vyčerpat tato rozpočtovaná částka. Za příspěvek Krajského úřadu ve výši 1.800.000 Kč se nakoupily respirátory, dezinfekce, pomůcky (rozhovor s paní Zimovou).

Graf 6: Příjmy a výdaje obce v letech 2002-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle Obec Obříství-rozpočet obce

4.6 Dotazníkové šetření

4.6.1 Metodika výzkumného šetření

Důležitou součástí praktické části bakalářské práce je vlastní výzkum. Ke sběru dat je využit elektronický dotazník (viz příloha) vytvořen pomocí webové platformy Survio.com. Dotazník je určen obyvatelům žijícím v Obříství ve věku 15 let a více. Cílem tohoto šetření je zjistit spokojenost obyvatelstva se životem v obci.

V úvodu dotazníku, po krátkém představení, jsou respondenti informováni, že dotazník je anonymní a výsledky šetření budou předány zastupitelům obce, kteří s nimi mohou nadále pracovat v rámci zkvalitnění života v obci či v rámci budoucího rozvoje.

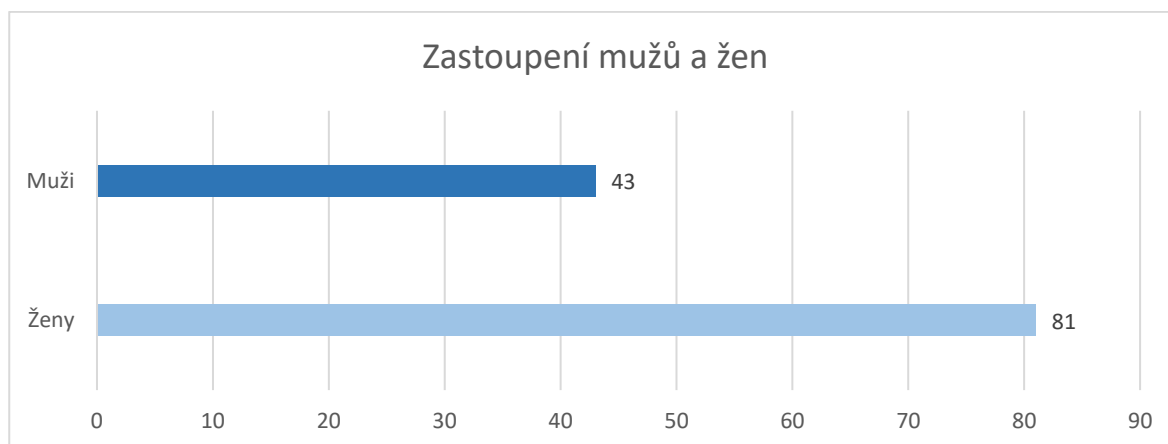
V elektronické části je dotazník formován tak, aby nemohla být vynechána žádná otázka. Obsahuje celkem 16 otázek, z nichž čtyři jsou otevřené.

4.6.2 Struktura respondentů

Dotazník byl zveřejněn na facebookových stránkách obce Obříství v první polovině února 2023 po dobu 10 dnů. Rovněž byl zaslán přímý odkaz na mailové adresy a jiná kontaktní místa. Za pomoci zastupitelstva byla zejména mezi starší občany distribuována tištěná verze v počtu 40 dotazníků, vyplněných se vrátilo 31.

Online dotazník navštívilo celkem 147 osob, 93 jej vyplnilo, což činí 63,3 % úspěšnost vyplnění. Tištěnou verzi dotazníku vyplnilo 17 mužů a 14 žen. Celkem se dotazníkového výzkumu zúčastnilo 43 mužů a 81 žen.

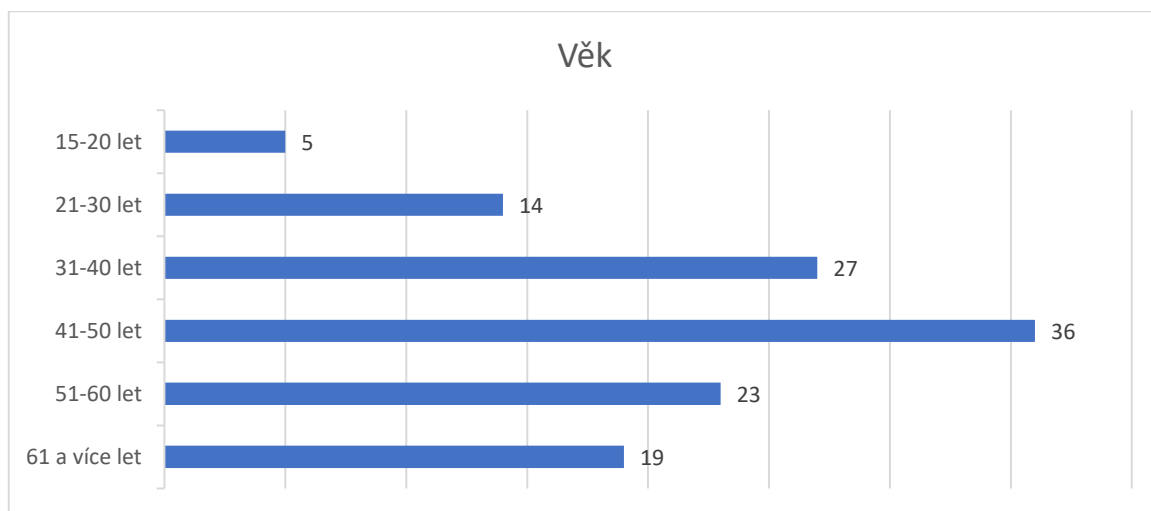
Graf 7: Zastoupení mužů a žen v dotazníkovém šetření

Zdroj: vlastní zpracování

Další identifikační otázka byla na věk dotazovaných. Nejvíce zastoupená byla věková kategorie 41-50 let podílem 29 %, kde reagovalo 36 respondentů. O něco méně, přesně 27 responzí, bylo v kategorii 31-40 let. Nejméně reagovalo osob ve věku 15-20 let.

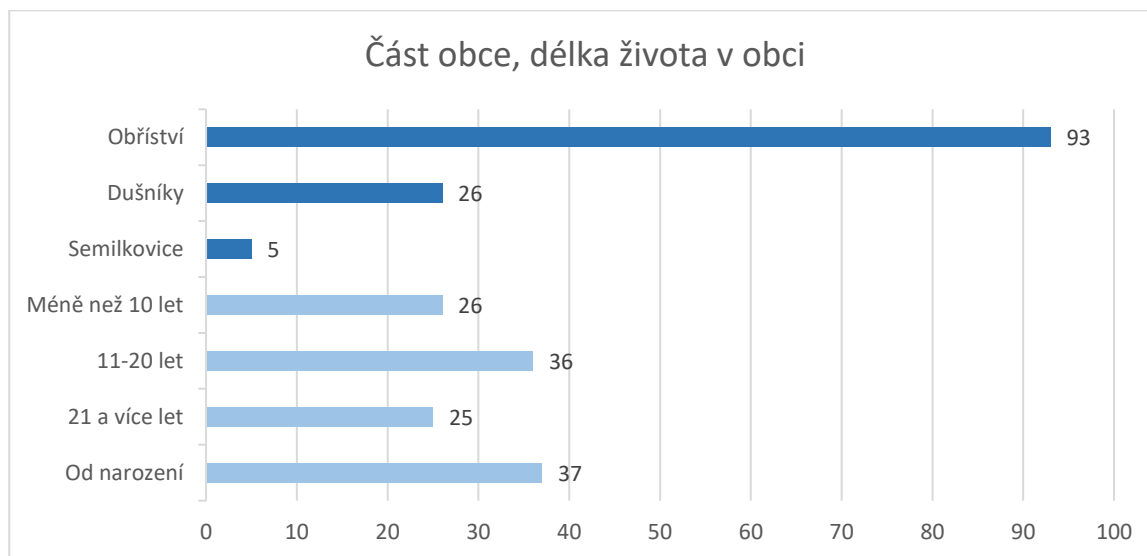
Graf 8: Věková struktura dotazovaných

Zdroj: vlastní zpracování

Dále respondenti odpovídali na otázku délky života v obci a v jaké části obce bydlí. 75 % dotazovaných uvedlo, že žijí v části Obříství, nejméně je zastoupena část obce Semiklovice. Délka života v obci je vždy ve dvou skupinách poměrně vyrovnaná.

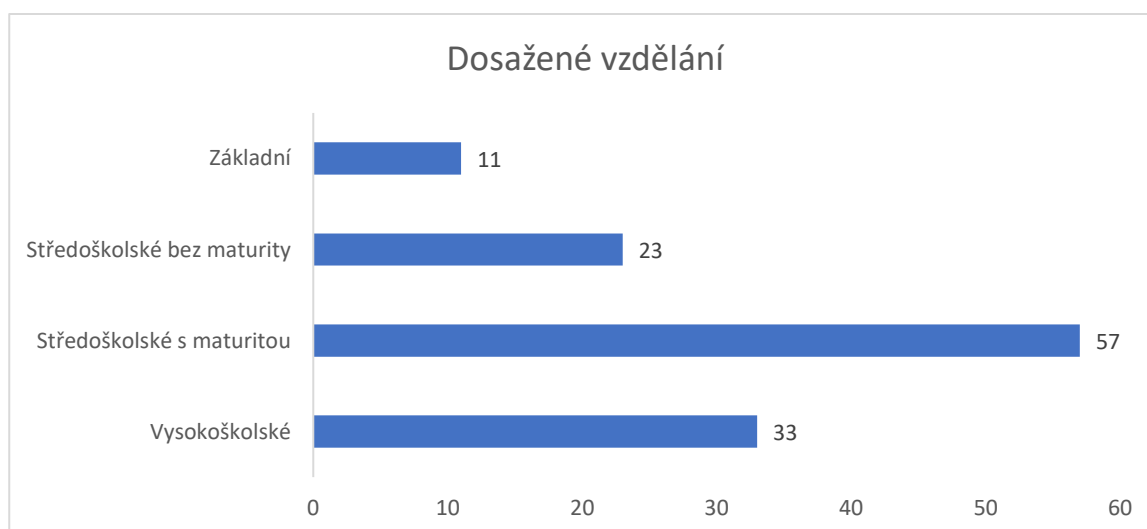
Graf 9: Část obce, délka života v obci

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední identifikační otázka byla zaměřena na vzdělání. 46 % dotazovaných uvedlo, že dosáhlo středoškolského vzdělání s maturitou, 26,6 % dosáhlo vysokoškolského vzdělání, 18,5 % středoškolského vzdělání bez maturity a 8,9 % dotazovaných uvedlo, že jejich nejvyšší dosažené vzdělání je základní.

Graf 10: Dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

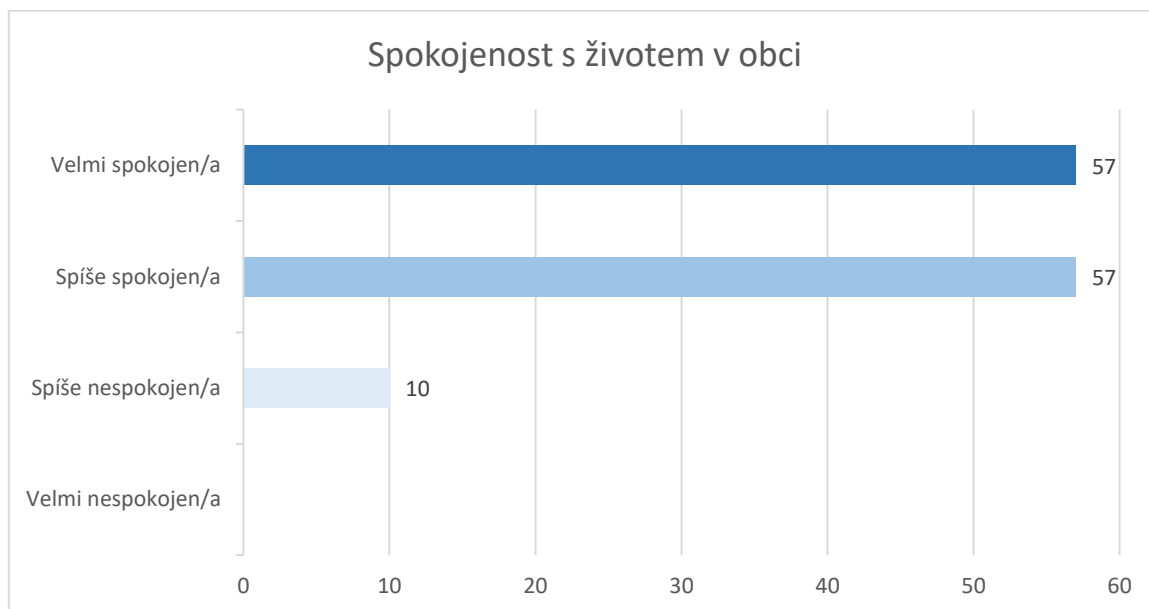
4.6.3 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazník byl zaměřen na celkovou spokojenost obyvatel s životem v obci. Otázky se týkaly názoru dotazovaných na život v obci Obříství, co považují za klady a naopak za záporny života v obci, jak vnímají rozvoj obce v posledních letech, jaký mají názor na určité oblasti života v obci, zda se účastní zasedání zastupitelstva, jaké by navrhli změny z hlediska kvality života v obci či jaký je jejich názor na rozšíření o novou bytovou výstavbu. Identifikační otázky představené v předchozí podkapitole byly umístěny v závěru dotazníku. Obsah dotazníku byl konzultován se současnou paní starostkou, paní Šulcovou, a zároveň na podnět paní starostky rozšířen o dvě otázky.

Jaký je Váš názor na život v obci Obříství?

Tato otázka nabízela čtyři možnosti odpovědí: velmi spokojen/a, spíše spokojen/a, spíše nespokojen/a, velmi nespokojen/a. Z uvedených odpovědí vyplývá, že obyvatelé jsou se životem v obci spokojeni. 46 % dotazovaných je s životem v obci velmi spokojeno a stejně tak spíše spokojeno, 8,1 % dotazovaných je spíše nespokojeno. Nikdo neuvedl, že by byl s životem v obci velmi nespokojen.

Graf 11: Spokojenost s životem v obci

Zdroj: vlastní zpracování

Co považujete za hlavní klady života?

Tato otevřená otázka dala prostor dotazovaným vyjádřit, co považují za hlavní klady života v obci. Za hlavní klady považují obyvatelé život v přírodě a polohu obce v blízkosti měst, kam se lze dostat veřejnou dopravou. Rovněž mezi více zmiňované klady řadí občanskou vybavenost, zejména mateřskou a základní školu, a kulturní a společenské akce pořádané obecními spolky a zastupitelstvem obce. Mezi další klady řadí sousedskou soudržnost, památky v obci a rozvoj obce.

Co považujete za záporny/problémy života v obci?

Tato otázka byla opět otevřená a dotazovaní se jejím prostřednictvím mohli vyjádřit k záporům života v obci.

Za největší problém nejčastěji označují kamionovou dopravu, která do obce zajíždí do větších firem. Z toho pak pramení hluk, prašnost a poničené komunikace. Dále je problémem rychlost projíždějících automobilů, přestože policejní hlídka z přilehlých Neratovic v obci několikrát v měsíci kontroluje dodržování snížené rychlosti.

Jako další problém vidí dotazovaní v narůstajícím počtu obyvatel a stavbách nových domů. S tím úzce souvisí nedostatečná kapacita v mateřské a základní škole. K tomuto se vyjádřila bývalá i stávající paní starostka. Kapacita obou zařízení je v současné době kritická, dle vypracované demografické studie z roku 2015 by se tento stav měl během zhruba pěti let ustálit.

Mnozí uvedli absenci sportovišť pro dospívající děti. V obci jsou tři hřiště pro nejmenší děti, hřiště v areálu školy je vhodné více pro děti z prvního stupně a u Labe je venkovní posilovna.

V několika případech obyvatelé označili jako zápor chybějící bankomat či lékárnu a některý z respondentů by rád do obce vrátil nedělní klid bez rušení sousedů jakýmkoliv hlukem.

Jak vnímáte rozvoj obce z hlediska kvality života v posledních letech?

Na tuto otázku měli dotazovaní možnost vybrat z následujících možností: velmi dobrý, spíše dobrý, průměrný, špatný, velmi špatný. Z výsledků je patrné, že obyvatelé jsou spokojeni s rozvojem obce.

Tabulka 3: Spokojenost s rozvojem obce z hlediska kvality života

Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
Velmi dobrý	50	40,3 %
Spíše dobrý	52	41,9 %
Průměrný	18	14,5 %
Špatný	4	3,2 %
Velmi špatný	0	0,0 %

Zdroj: vlastní zpracování

Jak hodnotíte níže uvedené oblasti života v obci?

V této části dotazovaní hodnotili spokojenost s uvedenými oblastmi života. Na výběr měli odpovědi uvedené pod čísly: 1 – velmi spokojen/a, 2 – spíše spokojen/a, 3 – spíše nespokojen/a, 4 – velmi nespokojen/a, 7 – nemohu hodnotit.

V tabulce je uvedeno procentuální zastoupení respondentů.

Tabulka 4: Spokojenost s oblastmi života

Odpověď	1	2	3	4	7
Kulturní a společenské akce	43,5 %	46,8 %	5,6 %	1,6 %	2,4 %
Akce pro seniory	21,0 %	25,8 %	12,1 %	4,8 %	36,3 %
Akce pro děti	46,0 %	32,3 %	8,1 %	4,0 %	9,7 %
Sportovní vyžití	29,8 %	35,5 %	17,7 %	7,3 %	9,7 %
Restaurace	47,6 %	39,5 %	9,7 %	2,4 %	0,8 %
Dostupnost nákupu potravin	29,8 %	39,5 %	19,4 %	10,5 %	0,8 %
Mezilidské vztahy	12,1 %	49,2 %	29,0 %	7,3 %	2,4 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 4 vyplývá, že obyvatelé jsou s uvedenými oblastmi života spokojeni. V případě akcí pořádaných pro seniory uvedlo 36,3 % respondentů, že situaci nemohou posoudit. Může to být dáno tím, že tuto odpověď uvedla skupina dotazovaných, která ještě nedosáhla seniorského věku, tedy nemůže posoudit tuto oblast. 12,1 % pak uvedlo, že jsou spíše nespokojeni. V tomto případě by mohlo pomoci pravidelné setkávání seniorů, například v komunitním centru.

V kategorii dostupnosti nákupu potravin hodnotilo 24 respondentů, že jsou spíše nespokojeni a 13 je velmi nespokojeno. V obci je obchod se smíšeným zbožím a o něco dále řeznictví s teplým bufetem. Větší nákup lze pořídit nejbliž v Neratovicích, kde je několik supermarketů, drogerií a dalších obchodů. Předpokladem pro takový nákup je automobil, nebo využití hromadné dopravy.

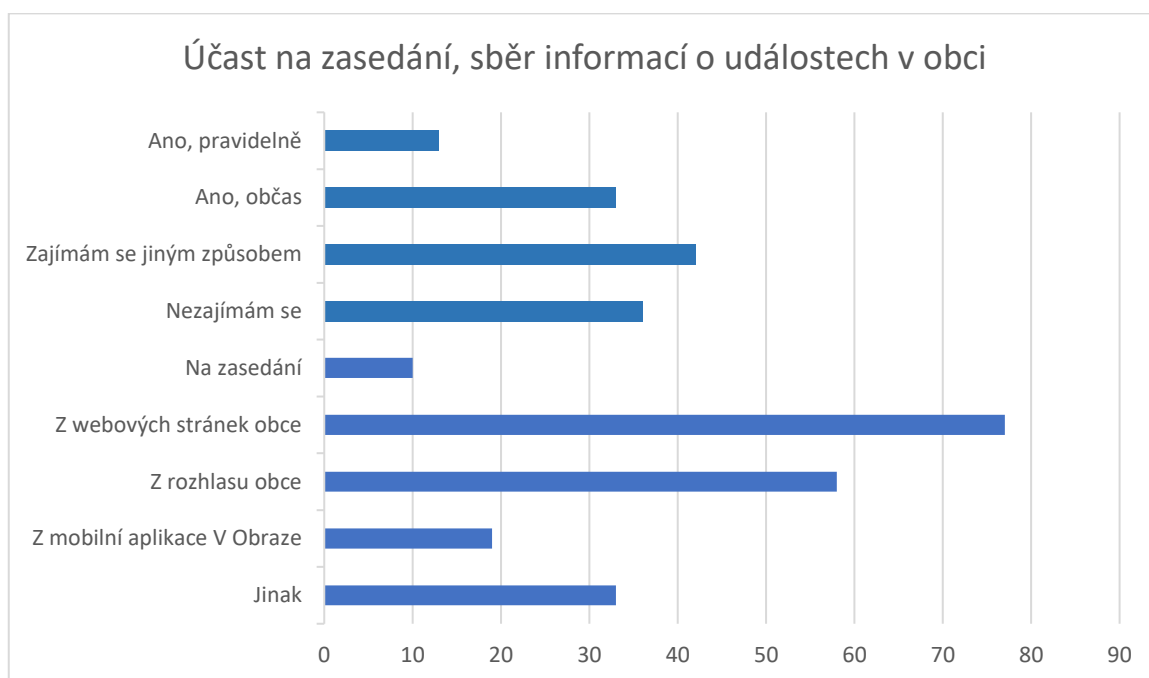
Na otázku mezilidských vztahů odpovědělo 29 % dotazovaných, že jsou spíše nespokojeni. To může být zapříčiněno dělení se mezi obyvateli na starousedlíky a nově přistěhovalé. Zlepšit vztahy mezi těmito dvěma skupinami mohou právě hojně pořádané společenské akce v obci a rovněž komunitní centrum, kde se pořádají sousedská setkání.

Zajímáte se o dění v obci, účastníte se zasedání obce? Jakým způsobem se o dění v obci dozvídáte?

Prostřednictvím těchto dvou otázek se obyvatelé mohli vyjádřit, jakým způsobem a zda se zajímají o dění v obci, zda se účastní zasedání a jak se o dění v obci dozvídájí. Na první otázku byly čtyři možnosti odpovědí: ano pravidelně, ano občas, zajímám se jiným způsobem (uved'te jakým), nezajímám se. Pouze 13 dotazovaných (10,5 %) uvedlo, že se účastní zasedání obce pravidelně, naopak 36 dotazovaných (29 %) uvedlo, že se o dění v obci nezajímá. 33 dotazovaných (26,6 %) se účastní zasedání občas a 42 respondentů (33,9 %) uvedlo, že se zajímá jiným způsobem. Tím je například neformální setkávání se zastupiteli obce, aktivní účast na pořádání akcí, vyhledávání informací na webu obce či na facebookových stránkách.

Na druhou otázku bylo pět možností odpovědí: na zasedání, z webových stránek obce, z rozhlasu obce, z mobilní aplikace V Obraze, jinak. 77 dotazovaných (62,1 %) používá při vyhledávání informací o dění v obci webové stránky obce. Informací z rozhlasu využívá 58 dotazovaných (46,8 %), 19 dotazovaných (15,3 %) používá mobilní aplikaci V Obraze. Pouze 8,1 % dotazovaných uvedlo, že se účastní zasedání. 26,6 % obyvatel využilo možnost napsat, že se o dění v obci dozvídájí převážně z facebookových stránek, od přátel a od těch, kteří se účastní zasedání obce.

Graf 12: Účast na zasedání, sběr informací o událostech v obci

Zdroj: vlastní zpracování

Jaký je Váš názor na níže uvedené oblasti života?

V této otázce měli respondenti hodnotit vzhled a údržbu obce a kvalitu služeb, které jsou v obci dostupné. Na výběr měli opět odpovědi uvedené pod čísly: 1 – velmi spokojen/a, 2 – spíše spokojen/a, 3 – spíše nespokojen/a, 4 – velmi nespokojen/a, 7 – nemohu hodnotit. V tabulce je uvedeno procentuální zastoupení respondentů.

Tabulka 5: Spokojenost s kvalitou služeb v obci

Odpověď	1	2	3	4	7
Vzhled obce	28,2 %	58,9 %	12,9 %	0	0
Údržba obce	33,1 %	52,4 %	10,5 %	4,0 %	0
Vývoz odpadu vč. tříděného	37,9 %	44,4 %	13,7 %	2,4 %	1,6 %
Činnost Obecního úřadu	40,3 %	46,0 %	8,9 %	2,4 %	2,4 %
Bezpečnost v obci	22,6 %	50,8 %	17,7 %	4,8 %	4,0 %
Služba Občanské poradny	14,5 %	22,6 %	9,7 %	0,8 %	52,4 %
Zdravotní služby v obci	20,2 %	37,1 %	21,8 %	6,5 %	14,5 %
Předškolní vzdělávání	48,4 %	24,2 %	4,0 %	2,4 %	21,0 %
Základní školství	31,5 %	25,0 %	10,5 %	4,0 %	29,0 %
Dopravní obslužnost	37,9 %	39,5 %	12,9 %	4,0 %	5,6 %
Sociální služby pro seniory	32,3 %	24,2 %	4,0 %	0,8 %	38,7 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 5 vyplývá, že obyvatelé jsou s uvedenými službami v obci převážně spokojeni. Vysoko hodnocený vzhled obce souvisí s údržbou obce a tím zároveň i s činností Obecního úřadu. Zastupitelstvo každoročně vynakládá finance na zachování venkovského vzhledu, dostatek zeleně a upravené části obce. Na úklidu se podílejí nejen pracovníci, ale i obyvatelé v rámci akce „Uklid'me Česko“, stejně jako děti ze základní školy.

S bezpečností v obci je spíše nespokojeno 17,7 % dotazovaných, což může souviset s kamionovou dopravou v obci a s rychlostí automobilů.

Rovněž v kategorii zdravotních služeb uvedlo 21,8 % respondentů, že je spíše nespokojeno. Zdravotní středisko pro dospělé je vzdáleno přibližně jeden kilometr ze středu obce. Vede k němu nově vybudovaný chodník, nebo lze jet 1-2 stanice autobusem. Zastávka je před zdravotním střediskem. Dětské středisko je pak asi o 200 metrů dál přes frekventovanou silnici.

V odpovědi s číslem 7 – nemohu hodnotit bylo označeno nejvíce odpovědí u služby Občanské poradny. Obyvatelé, kteří řeší nějaký problém a potřebují radu, mohou zdarma poradnu využít dvakrát v měsíci. Z této odpovědi plyne, že 52,4 % dotazovaných takovou službu nevyužívá. Stejně tak sociální služby pro seniory a předškolní a základní vzdělávání.

Jaké konkrétní změny byste navrhl/a z hlediska zlepšení kvality života v obci?

V této otevřené otázce obyvatelé nejvíce zmiňovali omezení kamionové dopravy, častěji provádět měření rychlosti projíždějících automobilů a zřízení obecní policie. Ta by se také mohla zaměřit na hlídání přechodů pro chodce u základní a mateřské školy v ranních hodinách. Přestože jsou v této ulici instalovány retardéry, někteří řidiči projíždí bezohledně rychlou jízdou.

Častým návrhem ke zlepšení byly nové sportovní aktivity. Respondenti zmiňovali chybějící vyžití pro starší děti, konkrétně Pumptrack. Jako další sportoviště bylo uváděno nové fotbalové hřiště s umělou trávou, pétanque v parku na náměstí a posilovna.

Dále dotazovaní uváděli častější kontrolu a opravy veřejného majetku, instalaci dalších laviček v parcích a v delších ulicích v obci a dodržování nedělního klidu.

I v případě této otázky byl častokrát zmíněn bankomat, který by dle dotazovaných zlepšil kvalitu života v obci.

Uveďte prosím, jaká je podle Vás nejvhodnější lokalita na umístění nového sběrného místa tříděného odpadu.

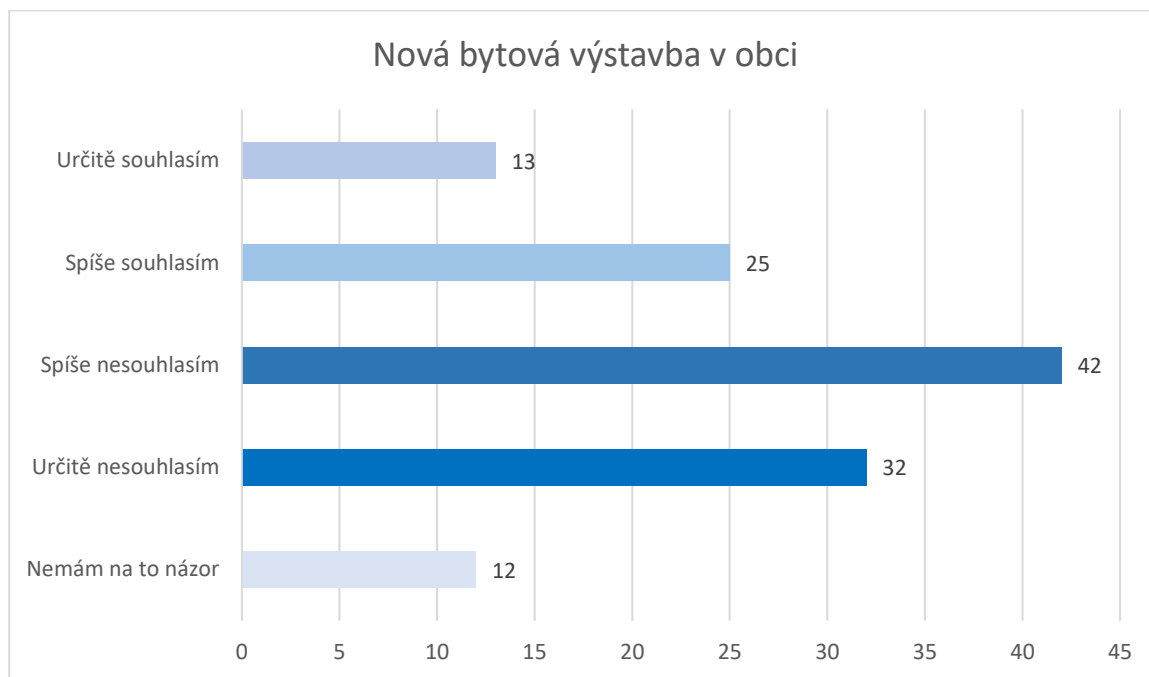
Tato otevřená otázka byla do dotazníku vložena na žádost zastupitelstva obce. Obyvatelé nejčastěji uváděli, že jim vyhovuje současné místo, pouze je třeba buď častěji odpad vyvážet, nebo rozšířit stávající o další komodity. Další navrhovaná místa budou projednána se zastupitelstvem.

Jaký je Váš názor na rozšíření obce o novou bytovou výstavbu?

Tato otázka byla do dotazníku rovněž zařazena na žádost zastupitelstva. Z níže uvedeného grafu je názor dotazovaných patrný. Nejvíce je zastoupena odpověď spíše nesouhlasím, kterou uvedlo 33,9 % respondentů, 25,8 % dotazovaných uvedlo, že určitě nesouhlasí. 9,7 % dotazovaných na danou problematiku nemá názor.

Z důvodu stavební uzávěry dle územního plánu v současné době rozšíření obce o nové části zastupitelstvo neplánuje. Obec má však k dispozici pozemek, který získala v době pandemie Covid 19 bezúplatně od Pozemkového fondu a který musí dle podmínek do 9 let od darování využít.

Graf 13: Rozšíření obce o novou bytovou výstavbu

Zdroj: vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuse

V této kapitole budou shrnuty výsledky dotazníkového šetření. Problematické oblasti, které uvedli respondenti v rámci otevřených otázek, budou doplněny o vyjádření současné paní starostky Obříství. Následně jsou podány návrhy na zlepšení kvality života v obci v rámci budoucího rozvoje.

5.1 Shrnutí výzkumu

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 124 obyvatel ve věku od 15 let, z nichž bylo 43 mužů a 81 žen. Dotazník obsahoval 16 otázek, pět otázek bylo identifikačních a čtyři byly otevřené pro vyjádření názoru obyvatel. Dvě otázky byly vloženy na žádost zastupitelstva obce. Obyvatelé prostřednictvím dotazníku hodnotili život v obci, jeho klady a zápory, vyjadřovali se k určitým oblastem a aspektům života v obci a sdělovali názor na rozvoj obce v posledních letech. Zastupitelstvo zároveň zajímal názor obyvatel na rozšíření obce o novou bytovou výstavbu a návrhy lokality na umístění nového sběrného místa tříděného odpadu.

Z výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že většina obyvatel je s životem v Obříství spokojena. Hlavními klady jsou pro většinu dotazovaných poloha obce v přírodě s blízkým dojezdem do měst, dobrá občanská vybavenost, kulturní a společenské akce a venkovské prostředí. Rovněž jsou spokojeni v oblasti rozvoje obce z hlediska kvality života, avšak o rozšiřování obce o nové bytové části nestojí. Na návrhy změn z hlediska zlepšení kvality života reagovala většina ve spojitosti s omezením kamionové dopravy, častější kontrolou rychlosti a zvýšenou bezpečností na silnici. Z výsledků šetření celkově vyplývá, že obyvatelům obce záleží na místě, ve kterém žijí.

Za zápory či problémy života v obci většina obyvatel považuje kamionovou dopravu a dopravní situaci obecně, nárůst obyvatel a s tím spojenou nedostatečnou kapacitu ve vzdělávacích zařízeních, chybějící sportoviště pro dospívající děti, chybějící bankomat a absenci nedělního klidu v obci. K uvedeným problémům se vyjádřila paní starostka Renáta Šulcová.

Dopravní situace v obci

Problematika dopravy obyvatele obce velmi trápí. Ve svých návrzích na zlepšení se zmiňovali o častějších policejních hlídkách v obci nebo zřízení obecní policie.

Paní starostka k tomuto uvedla, že již v minulosti se zabývali možnostmi zřízení obecní policie. Předběžná kalkulace však ukázala velmi vysoké náklady. V současné době má obec uzavřenou smlouvu s policií v Neratovicích, která v obci provádí měření rychlosti 20 hodin v měsíci.

Poničené komunikace

V souvislosti s dopravou obyvatelé často uváděli poničené komunikace. K tomuto paní starostka uvádí, že silnice průtahem obcí je zcela opravena. Zastupitelstvo komunikace pravidelně kontroluje a poničené místní komunikace se snaží částečně opravovat. Nejvíce problematická je ulice Spojovací (sem konkrétně zajíždí kamiony, poznámka autorky), na kterou má obec částečný projekt. Bohužel zde okolní pozemky ještě nejsou napojeny na síť. Tedy oprava zatím není realizovatelná.

Nárůst počtu obyvatel a kapacity škol

S růstem počtu obyvatel souvisí kapacita mateřské a základní školy, která je v současné době zcela naplněna. Dle vypracované demografické studie z roku 2015 obec očekává v příštích zhruba pěti letech kritický stav. Vzhledem k tomu, že obyvatelstvo v obci nestárne, je možné, že se nápor na obě zařízení ještě zvýší. Dle paní starostky se v budoucnu uskuteční jednání se zástupci školy a školky ke zhodnocení stavu. Současně uvádí, že obyvatelé Obříství vyvíjí tlak na zastupitele ohledně zájmu o koupi stavebních pozemků. Ale právě z důvodu nedostatečné kapacity školy, školky a jiné občanské vybavenosti v tuto chvíli není možné v tomto ohledu vyhovět.

Bankomat v obci

Mezi často uváděné nedostatky či návrhy na zlepšení byl chybějící bankomat v obci. Dle paní starostky se již dříve zastupitelé zajímali o možnost umístění bankomatu v obci, avšak podmínky bank byly nesplnitelné. Uvedla však, že od té doby nějaký čas uplynul, podmínky se mohly změnit, a tak se znovu na tuto možnost informuje.

Sportoviště pro starší děti

Absence sportovišť pro starší děti je dalším záparem, který obyvatelé uváděli. V obci je několik hřišť pro menší děti, pro ty starší je venkovní posilovna u Labe. Tam je rovněž

altán se solárními panely s možností nabíjení mobilních telefonů. Paní starostka připouští, že prostor pro teenagery v obci chybí a zastupitelstvo se tím bude zabývat.

Nedělní klid

Rovněž práce na zahradě o víkendu mnozí obyvatelé zařadili do negativ života v obci. Zastupitelé se k tomuto vyjádřili tak, že mnoho obyvatel přes týden dlouho pracuje a práce na zahradě může vykonávat právě o víkendu. Nedělní klid není stanoven obecní vyhláškou a ani nikdy nebyl.

5.2 Návrhy a doporučení

S ohledem na vlastní zkušenosti s životem v obci a zároveň na výsledky dotazníkového šetření jsou navrženy následující kroky budoucího rozvoje:

Dopravní a bezpečnostní situace v obci

Tato otázka se ukázala jako nejvíce kritická. V obci jsou instalovány tři ukazatelé rychlosti, které zobrazují okamžitou rychlost. Rychlost v obci pro nákladní automobily je snížena na 30 km/hod. Bohužel však není ze stran projíždějících řidičů dodržována. Kamionová doprava omezit ani vyloučit nejde, neboť zajíždí do firem v obci.

Jedním z řešení z hlediska zvýšení bezpečnosti provozu je instalace radarů pro měření rychlosti vozidel, zpomalovací prahy nebo polštáře a zároveň vybudování bezpečných přechodů pro chodce.

K návrhu paní starostka uvedla, že se přímo touto problematikou nezabývali, ale připouští, že situace je vážná. Vhodnější by se zdály být zpomalovací radary, k jejichž instalaci obec nespĺňuje poměry. Pro bezpečnější přecházení bude vybudován nový přechod pro chodce k náplavce.

Oprava komunikace

Na silnici III. kategorie v ulici Svatopluka Čecha, kterou denně projíždí několik automobilů i autobusů, se místy sesula krajnice mimo komunikaci. Silnice je frekventovaná, vede přes ni přechod pro chodce, jsou zde autobusové zastávky.

V rámci rozhovoru s paní starostkou ohledně přání obyvatel stran instalace nových laviček v obci došlo na téma opravy této části obce. Paní starostka zmínila, že je v plánu oprava této komunikace včetně autobusových zastávek. Zároveň s tím vzala v úvahu možnost zařadit do rozpočtu v příštím roce revitalizaci přilehlého parčíku na náměstí, a tím i instalaci nových laviček. Nové lavičky se budou dále instalovat u Labe a v ulici Mělnická směrem Na Štěpán, kudy lidé chodí k lékaři.

Propagace Památníku Bedřicha Smetany

Přestože se v minulosti bývalá starostka snažila o propagaci Památníku formou brožur v infocentrech okolních měst a na internetu, je jen velmi málo navštěvován. Návrhem v tomto případě je vyvinout aktivitu v rozesílání informačních letáků e-mailem do okolních škol včetně uměleckých či do větších měst do pedagogických škol. Vždy na jaře obec pořádá

otevření Památníku s hudební slavností. K této příležitosti by byl rovněž vhodný leták, který by byl zaslán s předstihem do infocenter a kulturních zařízení.

Sportoviště pro starší děti

U Labe je vybudována venkovní posilovna. Je zde instalován altán se solárními panely, kde si lze nabít mobilní telefon. To je ovšem vše, kde mohou trávit čas dospívající děti. Například skatepark mohou využít lidé jezdící jak na skateboardech, tak koloběžkách, kolech či inline bruslích. Je to obdoba Pumptracku navrženého v jednom případě v dotazníku v otázce návrhu změn na zlepšení kvality života v obci.

Paní starostka připouští, že v obci vyžití pro odrostlejší děti chybí a budou se touto situací zabývat.

Aktivity pro seniory

Jak bylo uvedeno ve vývoji počtu obyvatel, v Obříství žilo k 31. 12. 2021 na 212 občanů ve věku nad 65 let. Někteří využívají služby denního stacionáře, kde se konají i různé kulturní akce. Dle paní starostky o nich zastupitelstvo informuje pomocí rozhlasu, webových stránek nebo Facebooku, přesto mnozí o těchto akcích nevědí.

Pokud by se jednalo o pravidelné akce, mohl by pomoci vytištěný leták s rozvrhem vhozený do schránek. Obec získala dotaci na komunitního pracovníka, který v současné době připravuje pravidelný program v komunitním centru.

Další doporučené akce

V obci je pořádáno mnoho společenských a sportovních akcí. Mezi rodinné by se daly zařadit v komunitním centru pravidelně pořádané deskové hry či nedělní promítání pohádek. Účelem těchto akcí je setkávání a spojování obyvatel a jejich zapojení do společenského života v obci.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit a analyzovat ekonomický a sociální rozvoj obce Obříství. Pozornost byla zaměřena na sociální a ekonomické změny, které mají vliv na rozvoj obce od historie po současnost, vývoj obyvatelstva a kvalitu života v obci. Vzhledem k poloze obce u řeky Labe se také tato práce zabývala povodněmi, a tím, jak se s tímto živlem obec vyrovnala a jaká případná opatření v tomto ohledu podnikla.

V teoretické části byly pomocí odborné literatury definovány pojmy hospodaření obce, obec, obyvatelstvo, regionální rozvoj a veřejná správa, související s tématem bakalářské práce. V rámci hospodaření obce byly rovněž specifikovány pojmy rozpočet a dotace, které jsou důležitým nástrojem pro rozvoj obce.

Úvodem praktické části byla charakterizována obec Obříství a její bohatá historie, osobnosti žijící na jejím území v minulosti a památky z historie vycházející. Při zkoumání vývoje počtu obyvatel bylo zjištěno, že již v roce 1869 byl tento počet kolem 1 000. Bylo dáno dostupností dobře placené práce související například s paroplavbou. Nárůst obyvatelstva obec zaznamenala po roce 2002. Po povodních dochází k obnově poničených původních částí obce a zároveň stavební činnosti nových částí uvnitř i na okraji obce. Později došlo ze strany zastupitelstva o snahu zamezení škod při případných dalších povodních. Na základě vypracované protipovodňové studie však bylo od jakýchkoliv opatření upuštěno, neboť ekonomické zatížení by bylo velmi vysoké. Přesto, jak vyplývá z bližšího zkoumání, je o bydlení v této oblasti velký zájem. Obec má velmi dobrou občanskou vybavenost, nachází se zde mateřská i základní škola, obchod, fungují zde spolky, které pořádají nejrůznější společenské a sportovní akce pro obyvatele. V obci také sídlí několik firem, které nabízejí pracovní příležitosti, zároveň je odtud blízko do měst, kam lze za prací dojíždět. Zastupitelstvo neustále pracuje na rozvoji obce pomocí projektů, které mají pozitivní vliv na rozvoj a zároveň přinesou užitek co největšímu počtu obyvatel.

Vlastní výzkum je v jednotlivých kapitolách doplněn o rozhovor s bývalou paní starostkou. Součástí výzkumu je dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit spokojenost obyvatel s životem v obci, co považují za klady a zápory z hlediska kvality života v obci a jaké jsou jejich návrhy na zlepšení. Z výsledků vyplývá, že obyvatelé jsou se životem v Obříství spokojeni. Za největší problém označují zejména kamionovou a automobilovou dopravu v obci a tím spojenou bezpečnost místních obyvatel. V návrzích na zlepšení života v obci uváděli omezení kamionové dopravy v obci a častější měření rychlosti policíí.

Dalšími návrhy ze strany obyvatel jsou sportoviště pro teenagery a instalace laviček v oddychových zónách.

Výsledky šetření byly použity jako podklad pro bakalářskou práci, rovněž byly předloženy a diskutovány zároveň s návrhy rozvoje obce se současnou paní starostkou a místostarostou Obříství. Dle paní starostky si zastupitelstvo některé podněty převezme do investičního záměru obce.

Obec prošla v posledních letech značným rozvojem, poskytuje svým občanům prostor pro spokojený život a zastupitelstvo koná v zájmu a uspokojení potřeb obyvatel. Tímto směrem chce pokračovat i v budoucnu.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-910-4.

KRBOVÁ, Jana, 2016. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-587-1.

MATES, Pavel a René WOKOUN, 2001. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum. ISBN 80-7175-100-6.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-698-1.

PĚLUCHA, Martin, 2012. *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů města a venkova v globalizované ekonomice*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství. Ekonomie studium. ISBN 978-80-87197-49-3.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe* [PDF]. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s. [cit. 2022-09-23]. ISBN 978-80-247-5921-0.

SÍGL, Miroslav, 2000. *Osobnosti a osudy obce: (Obříství 1290-2000)*. Obříství: Obecní úřad. ISBN 80-238-3711-7.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2.

STŘECHA, RNDR., Aleš, 2007. *Bedřich Smetana na Lamberku (Obříství-Semilkovice)*.

TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance : státní politika turismu České republiky : systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3842-0.

TOTH, Petr, 2014. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-491-6.

WOKOUN, René, 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADERÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-304-9.

7.2 Internetové zdroje

Abeceda fondů EU 2021-2027: jak fungují evropské fondy? : jak a na co lze žádat o dotaci? : kam se obrátit pro radu? [online], 2022. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Národní orgán pro koordinaci [cit. 2023-02-20]. ISBN 978-80-7538-421-8. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/4bdc6693-acda-4210-a3c4-c5afaedff0be/ABECEDA-FONDU-EU-2021%e2%80%932027.pdf.aspx>

BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky* [online]. Vyd. 1. Praha: Grada [cit. 2022-09-30]. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=KvB62XRD-7QC&oi=fnd&pg=PA7&dq=org%C3%A1ny+obce&ots=b4YkAgSLp5&sig=Ql_Uamauyr_dvhqvvWEVuziB4Z_c&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Český statistický úřad: *Databáze a pohyb demografických údajů za obce* [online], 2022. In: . [cit. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Český statistický úřad: *Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců* [online], 2023. [cit. 2023-02-26]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=3791&katalog=33695&pvo=ORG03okrob-R&pvo=ORG03okrob-R&pvokc=101&pvoch=40215&str=v78&c=v3~2__RP2022MP12DP31

Český statistický úřad: *Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v obcích vybraného okresu* [online], 2023. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=3790&katalog=33695&pvo=ORG02okrob-R&pvo=ORG02okrob-R&pvokc=101&pvoch=40215&str=v78&c=v3~2__RP2022MP12DP31

Český statistický úřad: *Obec s rozšířenou působností* [online], 2022. [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/obce_s_rozsirenou_pusobnosti

Český statistický úřad: *Počet domů podle obydlenosti* [online], 2022. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=4893&katalog=33835&pvo=SLD21063-OB-OK&pvo=SLD21063-OB-OK&pvokc=101&pvoch=40215>

Český statistický úřad: *Počet obyvatel a domů* [online], 2015. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015

Český statistický úřad: *Pověřené obecní úřady* [online], 2022. [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/poverene_obecni_urady

Český statistický úřad: *Věkové složení obyvatel* [online], 2022. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=33156&pvo=DEM02&str=v75&u=v75__VUZEMI__43__535133

Český statistický úřad: *Věkové složení obyvatel Středočeského kraje* [online], 2022. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=33156&pvo=DEM02&str=v67&u=v67__VUZEMI__100__3026

Český statistický úřad, 2021. In: *Území, sídelní struktura* [online]. [cit. 2022-09-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/150808213/3202032117_uze.pdf/b05b50c3-69fa-4cb6-858d-6586984c2fd8?version=1.3

DotaceEU: Programy [online]. [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy>

Hanka Mochov s.r.o.: O nás [online]. Endevel [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://mrkev.com/cs/o-nas/>

IAMMARINO, Simona, Andrés RODRIGUEZ-POSE a Michael STORPER, 2018. *Regional inequality in Europe: evidence, theory and policy implications.: Journal of economic geography* [online]. Oxford University Press, 2021, 273-298 s. [cit. 2022-10-19]. ISSN 1468-2702. Dostupné z: <http://eprints.lse.ac.uk/87491/>

JANDOUREK, Jan, 2012. *Slovník sociologických pojmů: 610 hesel* [PDF]. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. [cit. 2022-09-25]. ISBN 978-80-247-7612-5.

Mateřská škola Obříství: Úvod [online], 2015. [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: <http://www.msobristvi.cz/uvod>

Ministevstvo pro místní rozvoj ČR: Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. In: . [cit. 2022-10-16]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

Na Kmíně: Penzion [online]. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://www.nakmine.cz/o-nas>

Obec Obříství: Podpořené projekty a dotace [online]. Galileo Corporation s.r.o. [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: https://www.obristvi.cz/urad/podporene-projekty-dotace/#evt_82

Obec Obříství: Svatopluk Čech [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: <https://www.obristvi.cz/obec/historie/svatopluk-cech/>

Obec Obříství: Symboly obce [online]. [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.obristvi.cz/obec/symboly-obce/>

Obříství: Knihovna Svatopluka Čecha [online]. In: . [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.obristvi.cz/obec/knihovna-svatopluka-cecha-obristvi/kontakt/>

PĚLUCHA, Martin a Edward KASABOV, 2019. *Rural Development in the Digital Age: Exploring Neo-Productivist EU Rural Policy* [online]. 1. London: Taylor & Francis Group [cit. 2022-10-22]. ISBN 978-0-426-34098-7. Dostupné z: <https://doi.org/10.4324/9780429340987>

PIKE, Andy, Andrés RODRÍGUEZ-POSE a John TOMANEY, 2007. What kind of local and regional development and for whom?. In: *What kind of local and regional development and for whom?: Regional studies* [online]. 2007. Taylor & Francis Group, s. 1254-1255 [cit. 2022-10-18]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00343400701543355?needAccess=true>

Portál na podporu rozvoje obcí ČR: Veřejný sektor, veřejné statky a služby [online], 2011. In: . [cit. 2022-09-22]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/verejny-sektor-verejne-statky-a-sluzby/>

RAMA Bohemia, a.s.: Společnost [online]. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <http://www.rama-cz.com/>

Registr komunálních symbolů [online]. In: . [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://rekos.psp.cz/detail-symbolu/id/2811>

Státní správa: Co všechno spadá do pravomoci obcí, a jak je rozlišujeme? [online], 2020. [cit. 2022-09-30]. Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-vsechno-spada-do-pravomoci-obci-a-jak-je-rozlisujeme/>

STŘECHA, RNDR., Aleš. *Obec Obříství: Historie, povodně* [online]. In: . [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.obristvi.cz/obec/historie/povodne/>

STŘECHA, Aleš, 2007. *Obříství: Historie obce* [online]. In: . [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.obristvi.cz/obec/historie/historie-obce/>

Sudýnek: Pohybové centrum pro děti [online], 2022. Obříství: Webnode [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <https://sudynek-cz.webnode.cz/denni-harmonogram/>

Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákony pro lidi [online], 2000. [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 248/2000 Sb.: Zákony pro lidi [online], 2000. [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

8 Přílohy

Příloha č. 1: Otázky k rozhovoru se starostkou obce

Otázky k rozhovoru s paní Zimovou, starostkou obce Obříství (rozhovor veden 14.9.2022):

1. Jaké jsou silné stránky obce?
2. Jaké jsou slabé stránky obce, dá se zapracovat na jejich vylepšení?
3. Poloha obce u řeky Labe souvisí s povodněmi. Existují nějaká opatření k eliminaci škod?
4. Obříství se nachází mezi chemičkou Spolana Neratovice, rafinérií Orlen Unipetrol v Kralupech nad Vltavou a tepelnou elektrárnou Mělník. Podniká obec nějaké kroky k ochraně životního prostředí?
5. Obříství je obcí osobností a historických památek. Mají tyto památky finanční přínos?
6. Můžete prosím zhodnotit hospodaření obce v posledních letech? Jakým způsobem toto ovlivnila pandemie Covid-19?
7. Můžete se prosím stručně vyjádřit k rozpočtu, kdy např. v roce 2018 a 2019 byly výrazně vyšší výdaje než příjmy, a to o 15-20 mil Kč?
8. V posledních letech jste dokončili mnoho projektů. Které jsou podle Vás nejzajímavější, a z jakého důvodu?
9. Které projekty se naopak nepodařilo uskutečnit? Co bylo důvodem? Usilujete o jejich realizaci opakovaně?
10. V obci je Dům s pečovatelskou službou, který provozuje Farní charita Neratovice. Jakým způsobem probíhá spolupráce s obcí?
11. Jak informujete obyvatele o dění v obci?
12. V září 2021 byla otevřena na druhém stupni ZŠ další 6. třída, dosud byla v každém ročníku jen jedna třída. Je kapacita MŠ a ZŠ v současné době dostačující? Je v plánu například rozšíření ZŠ?
13. Letošní novinkou je otevření přípravné třídy v ZŠ. Co bylo důvodem otevření této třídy?

Příloha č. 2: Dotazník pro obyvatele obce

Život v obci Obříství

Dobrý den, vážení obyvatelé Obříství,

jsm studentkou České zemědělské univerzity v Praze, Provozně ekonomické fakulty. Ráda bych Vás požádala o vyplnění následujícího dotazníku, který se týká hodnocení kvality života v obci Obříství. Výsledky budou použity ke zpracování mé bakalářské práce na téma „Sociální a ekonomický rozvoj obce Obříství“, a dále pak budou předány zastupitelům obce, kteří s nimi mohou dále pracovat v rámci plánování budoucího rozvoje. Dotazník je zcela anonymní, a je určen pro každého obyvatele Obříství, který dosáhl věkové hranice 15 let.

Děkuji předem za Váš čas, který věnujete vyplnění tohoto dotazníku.

Monika Formánková

1. Jaký je Váš názor na život v obci Obříství? Vyberte jednu odpověď

- Velmi spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Spíše nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a

2. Co považujete za hlavní klady života v obci?

Uveďte .....

3. Co považujete za zápory/problémy života v obci?

Uveďte.....

4. Jak vnímáte rozvoj obce, z hlediska kvality života, v posledních letech?

Vyberte jednu odpověď

- Velmi dobrý
- Spíše dobrý
- Průměrný
- Špatný
- Velmi špatný

5. Jak hodnotíte níže uvedené oblasti života v obci? Vyberte jednu odpověď v každém řádku

- 1 - velmi spokojen/a
- 2 - spíše spokojen/a
- 3 - spíše nespokojen/a
- 4 - velmi nespokojen/a
- 7 - nemohu posoudit

	1	2	3	4	7
Kulturní a společenské akce					
Akce pro seniory					
Akce pro děti					
Sportovní vyžití					
Restaurace					
Dostupnost nákupu potravin					
Mezilidské vztahy					

6. Zajímáte se o dění v obci, účastníte se zasedání? Vyberte jednu odpověď

- Ano, pravidelně
- Ano, občas
- Nezajímám se
- Zajímám se jiným způsobem – uveďte .....

7. Jakým způsobem se o dění v obci dozvídáte? Vyberte jednu nebo více odpovědí

- Na zasedání
- Z webových stránek obce
- Z rozhlasu obce
- Z mobilní aplikace V Obraze
- Jinak – uveďte .....

8. Jaký je Váš názor na níže uvedené oblasti? Vyberte jednu odpověď v každém řádku

- 1 - velmi spokojen/a
2 - spíše spokojen/a
3 - spíše nespokojen/a
4 - velmi nespokojen/a
7 - nemohu posoudit

	1	2	3	4	7
Vzhled obce					
Údržba obce					
Vývoz odpadu, včetně tříděného					
Činnost obecního úřadu					
Bezpečnost v obci					
Služba Občanské poradny					
Zdravotní služby v obci					
Předškolní vzdělávání					
Základní školství					
Dopravní obslužnost					
Sociální služby pro seniory					

9. Jaké konkrétní změny byste navrhl/a z hlediska zlepšení kvality života v obci?

Uveďte.....

10. Uveďte prosím, jaká je podle Vás nejvhodnější lokalita na umístění nového sběrného místa tříděného odpadu

Uveďte.....

11. Jaký je Váš názor na rozšíření obce o novou bytovou výstavbu?

Vyberte jednu odpověď

- Určitě souhlasím
- Spíše souhlasím
- Spíše nesouhlasím
- Určitě nesouhlasím

12. Ve které části obce bydlíte?

- Obříství
- Dušníky
- Semilkovice

13. Jak dlouho žijete v Obříství?

- Méně než 10 let
- 11-20 let
- 21 a více let
- Od narození

14. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Středoškolské bez maturity
- Středoškolské s maturitou
- Vysokoškolské

15. Kolik je Vám let?

- 15-20 let
- 21-30 let
- 31-40 let
- 41-50 let
- 51-60 let
- 61 a více let

16. Jste

- Muž
- Žena

Příloha č. 3: Obec Obříství

Zdroj: Mapy.cz, dostupné z [Mapy.cz](https://www.mapy.cz)

Příloha č. 4: Povodně v Obříství

Zdroj: Tomáš Hora THC, dostupné z [Povodně - Oficiální stránky obce Obříství \(obristvi.cz\)](https://www.obristvi.cz)

Příloha č. 5: Památník Bedřicha Smetany

Zdroj: Aleš Střecha, r. 2007, dostupné z [Památník Bedřicha Smetany - Oficiální stránky obce Obříví \(obristvi.cz\)](http://Památník Bedřicha Smetany - Oficiální stránky obce Obříví (obristvi.cz))

Seznam obrázků

Obrázek 1:Symboly obce Obříství.....	34
--------------------------------------	----

Seznam grafů a tabulek

Graf 1: Schéma veřejné správy	15
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel a domů v letech 1869-2001	35
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel v letech 2002-2021	36
Graf 4: Průměrný věk obyvatel v letech 2000-2021	37
Graf 5: Přirozený a migrační přírůstek v obci Obříství 2002-2021	38
Graf 6: Příjmy a výdaje obce v letech 2002-2020	51
Graf 7: Zastoupení mužů a žen v dotazníkovém šetření	52
Graf 8: Věková struktura dotazovaných	53
Graf 9: Část obce, délka života v obci	54
Graf 10: Dosažené vzdělání respondentů.....	54
Graf 11: Spokojenost s životem v obci	55
Graf 12: Účast na zasedání, sběr informací o událostech v obci	59
Graf 13: Rozšíření obce o novou bytovou výstavbu.....	62
Tabulka 1: Počet zastupitelů dle počtu obyvatel.....	20
Tabulka 2: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti	43
Tabulka 3: Spokojenost s rozvojem obce z hlediska kvality života	57
Tabulka 4: Spokojenost s oblastmi života.....	57
Tabulka 5: Spokojenost s kvalitou služeb v obci	60